

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

ט"ו מרחשון תשע"א

וירא

שנה י"ד גליון תרפ"ב

תוכן העניינים

לקח טוב.....	עמוד ג'
קול תפילה.....	עמוד ה'
שבת בשבתו.....	עמוד ז'
דבש תמרים.....	עמוד ז'
בשפתי צדיקים.....	עמוד י"א
פרפראות לחכמה.....	עמוד י"ג
ודרשת וחקרת.....	עמוד י"ד
חוקים להורות.....	עמוד י"ז
הילולא דצדיקא.....	עמוד י"ט
דבר בעתו.....	עמוד כ"ג
משולחן מלכים.....	עמוד כ"ה
דברות קודש.....	עמוד ל'

וירא והנה שלשה אנשים...

בכפר נידה ישבו מנין מצומצם של יהודים שומרי תורה ומצוות, פעם איקלע לאותו כפר הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב בעל "קדושת לוי" זי"ע לשהות שם לכמה ימים, בני הכפר לא הכירוהו, ונכנס לביתו של א' העשירים וביקשו שיתן לו ללון אצלו בביתו לנוח ממורח הדרך, ולא רצה העשיר ההוא להכניסו בביתו כי לא ידע ולא הכיר מי הוא האורח הקדוש הזה, ושלחו העשיר אצל מלמד אחד בעיר שיתאכסן אצלו, המלמד ההוא קיבלו בסבר פנים יפות ואירח אותו בביתו כראוי.

חלפו שעות מספר והשמועה התפשטה, רבה של בארדיטשוב הגיע, והמונים התחילו לצבוא על ביתו של המלמד, וגם העשיר ההוא בא בתוכם, ומיד כאשר ראה העשיר את הרה"ק מבארדיטשוב הבחין שהוא האיש אשר ביקש ממנו אתמול להתאכסן אצלו בביתו ושלחו לכאן, והצטער ע"ז מאוד וביקש מאת הרה"ק שיבוא עכשיו להתאכסן אצלו בביתו ויתן לו אכסניא כראוי לפי כבודו.

סירב הרה"ק ואמר לו: מעודי התקשיתי להבין מה היה ההבדל בין אברהם אבינו ללוא, הרי שניהם קיבלו אורחים לביתם, ועל אברהם אמרו שהיה מכנים אורחים ועל לוא לא, אכן עתה התברר לי הדבר, כי אברהם אבינו קיים מצות הכנסת אורחים והכנים את המלאכים לביתו עוד קודם שנודע לו שהם מלאכים והיה סבור שהם ערביים כמו"ש וירא והנה שלשה אנשים וכו', אבל לוא ראה מלאכים וקיבלם לביתו כמו"ש ויבואו שני המלאכים סדומה וכו', א"כ הרי זה קבלת מלאכים ולא הכנסת אורחים, ואילו אברהם אבינו ראה שלשה אנשים, נראים כעניים מרודים מכוסים אבק דרכים ומיד וירץ לקראתם, וזהו מצות הכנסת אורחים.

הנה כי כן - הפטיר הרה"ק מבארדיטשוב - המלמד הזה דומה לאברהם אבינו, ואתה דומה ללוא, כי אתה נתעוררת רק עכשיו להכנים אותי לביתך, אבל המלמד הזה דומה לאברהם אבינו כי הוא הכנים אותי בביתו קודם שנודע לו שהנני רבי, והוא מתלמידיו של אברהם אבינו.

זמנים	הדח"ג	מוצ"ש	סוק"ש	סוק"ת
ברוקלין	5:50	7:16	9:21	10:27
קרית יואל	5:50	7:16	9:21	10:27
מאנסי	5:50	7:16	9:21	10:27
לעיקוואד	5:52	7:18	9:14	10:50
מאנטרעאל	5:42	7:08	9:09	10:49
מעלברין	7:26	8:57	9:19	11:01
בוענאס איירעס	18:59	20:28	8:56	10:36
לאנדאן	5:38	7:03	9:26	10:57
מאנטשעסטר	5:42	7:08	9:20	11:05
אנטווערפן	6:17	7:46	9:55	11:38
ווינ	17:38	19:04	9:08	10:49
בני ברק	4:39	6:12	7:52	9:33
ירושלים	4:24	6:16	7:52	9:33

לוח יסודי התורה		למדת
ו'זכא	מנחה	למ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:
ו'זכא	מנחה	מ:

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמות, אפשר לפנות:

באר"י:

באר"ב:

להר"ר אנשיל א' לאוויטש הי"ו
011-972-527648437

להר"ר מנחם פריעדמאן הי"ו
845-662-5579

נוה הצדק צב"י תפארתו יעלה נא על ראש שמחתו

באותות הוקרה וחובה, נשגר בזה ברכה מרובה, את מעלת כבוד ידידינו וממובדינו האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, תומך נלהב למוסדותינו המעטיירה, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, במידה מרובה וגדושה, שמו הטוב משבחים ומהללים, לתורה ולתעודה מרבה פעלים, איש חמודות רב תבונים, מקבל את כל אדם בסבר פנים,

הרב בני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

מזה"ר עקיבא הערש קליין הי"ד

חבר הנהלת ישיבה גדולה דסאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבביתו, שיר ושבח על שפתו, באירוסי בתו
למזל טוב ובשעטו"מ

יה"ר שהזיווג יעלה יפה לשם ולתפארת, ויפרח כגפן אדרת, ומשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, עושר ואושר בבת אחת, וירוהו רב תענוג ונחת דקדושה, ובשכר מעשי הצדקה והחסד יתברך בכל ברכאן דנפישא, אכיה"ר.

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה

הנהלת מוסדות סאטמאר
בני ברק יצ"ו

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

וישם אותו על המזבח ממעל לעצים, יש לרמוז ולומר, וישם אותו, היינו את עצמו, ע"ד שנאמר בנזיר יביא אותו פי את עצמו, והענין דידוע עיקר הזבח הוא כמו שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה, וכמ"ש לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, והוא העצה המעולה מכל העצות לכל דבר, וזה שהוא מרומז וישם אותו על המזבח ממעל לעצים, פי וישם אותו היינו את עצמו, על המזבח היינו זבחי אלקים רוח נשברה, זאת היא ממעל לעצים, היינו למעלה מכל העצות, והבן.

(דברי ישראל)

וילך ה' וכו' ואברהם שב למקדמו, ר"ל אע"פ שהלך הקב"ה ממנו ולא הועיל בתפילתו כלום על סדום, אע"פ אברהם שם למקדמו להתפלל על בני ישראל, ואברהם עדינו בתפילה על עמו בני ישראל, וכן נכון לכל איש ישראל אע"פ שרואה שאין תפילתו מועילה, אע"פ אל ימנע מן ההרחמים להעתיק אל ה' תמיד.

(תפארת שלמה)

ויקרא אליו מלאך ה' וכו' ויאמר אל תשלח ידך וכו', וקשה דהקב"ה אמר שישחוט, ואח"כ אמר רק ע"י מלאך ואע"פ שמע למלאך, אמר מכאן אתה למד, שאין לצער ח"י יתדי אל א"כ נצטוו מפי ה' בעצמו, וכן בית דין הורגים להטוא עפ"י תורה שניתנה מהשמים, אבל שלח לשחוט יתדי יצית אפילו למלאך ג"כ.

(דרכי משה"ש מבעלזא ז"ט)

ויטע אשל בבאר שבע, ודרשו חז"ל כי אשל ר"ת איכילה שניה ליה, וי"ל כי ליה פ"י לו ה', כי ע"י שמלוה את האורח מחבר עמו שכינה, דהיא ה' תתאה כדאי בזהר, וי"ל עוד כי אשל ר"ת אספרה ש"מ לאחי, כי א"א בשעת אכילה היה עומד עליהם ומספר, כי יש בורא ומנהיג בעולם ומפרסם אחדותו.

(קרבן העני)

עבדך, דהיינו בעת שיהיה לישראל ברית מילה יהיה אליו שם.

(קדושת לוי)

☆

והשענו תחת העיך, תחת הוא פירוש מקום כמו עין תחת עין היינו שישענו ויסמכו במקום והיכל הצדיק הנקרא עין חיים כמאמר חז"ל על הש ב"ה עין אם אין עיניו וק"ל.

(דגל מחנה אפרים)

תפילת אברהם שמורה לדורות לפעול ישועות לכל דבר הצריך

וה' אמר המכסה אני מאברהם וכו' ואברהם היו ידוע וכו', וצריך להבין למה לא היה אברהם מרבה בתפילה, יותר עבור הרשעים האלה, ומסתמא יש בזה איזה דבר, וביותר שאמר ה' המכסה אני וכו', וזה מורה שרצון ה' היה שיתפלל אברהם אבינו ע"ה עליהם, גם מה דכתיב אח"כ כי ידעתיו למען וכו', צריך הבנה, מה זה נתינת טעם אשר לפניו.

אמנם י"ל ע"פ המבואר בספרים שאם איש ישראל מתפלל אף אם לפעמים אינו עושה פירות מדי שהוא נענה לאלה, אע"פ הוא שמורה לנצח לעולמי עד, ואם לפעמים מתגלגל הדבר שאיש ישראל צריך להושיע מעין אותה ישועה, אזי התפילה ההיא מתעורר ומעוררת עליו רחמים מהסדי ה' ב"ה, ולכן כי ידעתיו וכו' למען אשר יצוה וכו', כיון שבניו ילכו בדרכי תורת ה', ראויים הם לעורר עליהם תמיד רחמים וחסדים, ולזאת גילה ה' לאאע"ה שרוצה לאבד הרשעים האלה כדי שיתאמץ בתפילה, אף שבאמת לא פעל בתפילתו או עליהם, שאפילו ע"י צירוף עם הקב"ה לא מצא, מ"מ הריה בתפילתו זה שהוא שמורה לנצח לבני בניו עד הדור האחרון, אם יצטרכו לעורר עליהם רחמי וחסדי ה' ע"י צירוף ה' עמהם, אזי מתעורר התפלה שהתפלל אברהם אבינו ע"ה, ונשעים על ידי זה גם כן.

(דרכי משה"ש מבעלזא ז"ט)

☆

אחרי בלתי דעתה לי עדנה, יש לומר פירושו אף אם נתיישן בהחמא, עכ"ז היתה לי עדנה, לשוב בתשובה, כי אין להתייאש מהתשובה אף בימי חלוד.

(באר המים)

☆

ויקמו משם האנשים וישקיפו על פני סדום, פרש"י כל השקפה שבמקרא לרעה חוץ מהשקפה ממעון קדש, לפי שגדול בה מתנת עניים שהופך מדה"ד למדה"י פי בכל דבר מצוה כשבמביטין ורואין בתוך הדבר יוכל למצוא בו רעה, היינו שהמצוה נעשה בפניות, חוץ ממצות צדקה שאע"פ שעושה בפניות הוא ג"כ טוב, שבין כך וכך הוא מודה את העני.

(דברי יחזקאל)

וירא אליו ה' באלני ממרא, ממרא הוא לשון אמירה, ואילו הוא התורה והמצות דם ענפים, ואמר הכתוב שני"א אמרות המהורות שעסק בתורה, המשיך את הכורא בתוך אותיות התורה, והיו באלני ממרא, ר"ל באילן של אמירותיו נראה ה' אליו, ואמר הכתוב מהיכן זכה זאת שנראה ה' אליו עסק תורתו, זאת היתה לו מחמת הכנעה גדולה שהיה בו, והוא יושב פתח האהל, דהחזיק עצמו בפתח ובהתחלה.

(נעים אלימלך)

☆

וירא אליו ה' באלני ממרא, ממרא הוא מלשון מרי, אם כי יודע איש בנפשו כי המרה את רצון הקב"ה עכ"ז לא יתיאש מן הרחמים וידע, שאפי' במצב כזה יכול לזכות להתגלות אלקית ולדעת את ה' ואינו אבודי חלילה, אכן כ"ז רק באופן כמד"כ והוא יושב פתח האהל, שידע בנפשו שאחרי כל מעשיו מרם נכנס אל הקדש פנימה, אפי' פסיעה, רק בפתח האהל הוא עומד, ויתחיל מעתה בעבודת ה'.

(תורת אבות)

☆

והוא יושב פתח האוהל כחום היום, שצריך האדם לדע' אף כי יש להקב"ה נח"ך ממעשה בשר ודם, וכל העולמות תלוי בהתעוררות מעש"ט מהתחתונים שני"י.

מתגלה השגחתו ית' עכ"ז הוא בפתח, ודינו שהשית עשה כן להיות נתלה דברים עליונים במעשה המצוה, שני"א המעשה גשמי נפתח המעשה כמה שלמעלה ומשם יוחי עד אליו ית' ממש, אבל להאדם רק פתח כחודש של מדע, אף שהוא כחום היום, והוא כח' אברהם אהבה שהוא ביטל באחדות גמור, עכ"ז זכר כי הוא רק בור"ך בפתח האוהל.

(שפת אמת)

☆

ויאמר אל נא תעבור מעל עבדך, דידוע שפנדה זה אלהו, וכשנסק נקמת ה' אזי מתוך כך בא לנשמת נדב ואביהוא וזהו שאמר אברהם אל נ"א שהוא ר"ת נ"דב וא"כיהוא שהוא אליהו, תעבור מעל

ויתן לך את ברכת אברהם

מריחוק מקום וקירוב ליבאה, נשגר בזה ברגשי הודאה, ברכת מזלא טבא וגדיא יאה, קדם מע"כ ידידינו האברך היקר כה"ץ שיפה דעתו, כשמו כן תהילתו, בכל עת קוראים אליו אברהם אברהם ויאמר הננו, תמיד משליך עצמו מנגד לבוא בעזרת כוללינו, יהוד"ה אתה יודוך אחיך, וברוך אומרים לעומתך, וה' ברך את אברהם בכל, על כל מכיריו נערץ ומהולל,

מוה"ר אברהם יהודה הכהן

וויינפעלד הי"ד

אב"י במעלבוירן-אוסטראליע יעדא

לרגל תת ה' שמחה בטעונו
בהולדת הבן ני"ו לעזל טוב

צרופה בזה ברכתינו ואיחולינו, מעומק לבבינו, שיזכה לגדלו ולחנכו על מבועי התורה, לשם לתהילה ולתפארה, מתוך רוב שמחה ואורה, ובשכר פעולותיו הכבירים למען כוללינו יזכה לרב תענוג ונחת, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת, וכל טוב סלה.

החותמים לפען שמו באהבה והערכה
אסירי התודה והברכה

הנהלת הכולל

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

תפילה קודם התפילה

ויאמר אדני אם נא מצאתי חן וגו' אל נא תעבור, פרש"י ד"א קודש הוא והי' לו לכתוב מאמר אל נא תעבור לפני וירץ לקראתם ותירץ שהמקרא מסורס עיי"ש והקשו המפרשים הא בחד ענינא יש מוקדם ומאוחר בקרא, ואפ"ל בהקדם מה שפירשתי במתני' דברכות חסידים הראשונים היו שוהין שעה ומתפללין ולכא' הול"ל שוהין שעה א' קודם התפילה ואפ"ל שיש כוונה אחרת בזה דכשרוצין להתפלל להבוי"ת צריך שיקדים אליו, התבוננות המחשבה ותפלה בלב שיוכלו לכוון בתפלתם כראוי, וזהו הפשט היו שוהין שעה אחת ובאותה השעה היו מתפללין כדי שיוכונו לבם לאביהם שבשמים בתפלתם, ועד"ז אפ"ל כאן סדר הפסוקים דאע"ה טרם שהתפלל להשי"ת אל נא תעבור וגו' הי"ל התבוננות במחשבה והקדים תפלה שלב, ואותה תפלה במחשבה הי' טרם וירץ לקראתם אלא שתפלתו בדיבור ובפועל לא הי' אלא אחר וירץ אבל הבוי"ת קיבל מיד תפלתו שבמחשבה ונענה עלי' ועל דרך שפי' בספח"ק טרם יקראו ואני אענה עיי"ש וז"ש ודרך המקראות לדבר כן לכתוב כסדר המעשה ולא כסדר המחשבה ולכן כתוב קודם וירץ לקראתם כיון שהתפלה בדיבור הי' לאחר כן.

(דברי יואל)

כל התפילות ברי"ה הם לשמו ית'

ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה, ופסוק זה קושי' ההבנה הוא וכבר עמדו בו מפרשי התורה, וגם אני הק' אענה חלקי כי ה' הטובה עלי', והוא דכתיב בתהלים תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפוך שיחו, ופי' הבעש"ט ז"ע ועכ"י דכל איש ישראל בעת אשר ישפוך שיחו לפני ה' יקיר תפלתו יהי' על צער השכינה כביכול ע"י איחור הגאולה ואין שמו שלם ואין כסאו שלם עד יבא גואלינו בב"א, וז"ש "ימלא" ה' כל משאלותיך כלומר כל משאלותיך יהי' אשר ימלא שם הוי"ה ב"ה, והנה תי' יעטף הוא מל' איחור כמו והעטופים ללבן, וז"ש תפלה צריך להיות "לעני" כי יעטף על שנתאחר הגואל צדק הנקרא עני כדכתיב עני ורוכב על החמור, אולם ג"ז לא ישים מגמתו בשביל טובת עצמו יעודי עוה"ב הנאמרים ע"י נביאי ה', רק ולפני ה' ישפוך שיחו, שימצא שם קדשו ותגלה ותראה מלכותו עלינו, ויפק שכינתא מגלותא, והנה ברי"ה נוסח התפלות שלנו רובם נתייסדו על גילוי כבוד מלכותו ית' כמו שאנו אומרים א"מ גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה וכדומה, וזה זכות גדול לישראל דאף שהם עצמן שרויין בצער בעוה"ד בגלות המר, ומ"מ מניחים צערם ומתפללין רק בשביל צער השכינה כביכול, וז"ש ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, כלומר ה' יראה לדורות וזכות זה, אשר יאמר היום, כלומר אשר כל התפלות הנאמרים היום דא ר"ה כדאי' בזה"ק, אינם נאמרים על צורך עצמם, רק בהר' ה' יראה כלומר בהר זה הר המור"י יתגלה כבוד מלכותו עלינו במהרה ע"י הגאולה שלימה ובנין בית המקדש וסדר העבודה כאן אמן כ"ר.

(נפש יחזקאל)

לעי"נ האה"ח

מרת **דבורה דאסקאל ע"ה**

ב"ר שלמה יודא ז"ל

נלב"ע ח' אדר תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה.

סיפר החסיד רבי זוד פריווער, שפעם אמר לו הרה"ק רבי ישראל מטשארקוב ז"ע מדוע יש ליהודי גרמניה פרנסה יותר מליהודי פולין, משום שהם מקפידים ביותר שלא לשוחח בתפילה.

מדברנא דאמתיה

☆

ובסוף סימן של"ד בבאר הגולה מביא חרם ר"ג ומסיים עוד הוסיף ר"ת בציוף שאר רבנים וכו' עוד שם שלא ידברו בבית הכנסת אך ישבו באימה ביראה וכו' ע"ש.

ספר מורא מקדש לרב י"ב

☆

ומה דנקיט בגמרא חשבונות ולא אמרו דברים בטלים בשביל שכבר אמרו דז"ל השח שיחה בטילה עובר בעשה שנאמר ודברת בם ולא בדברים בטלים אפילו חשבונות שהוא צריך ואינו דבר בטל מכל מקום אסור בבית הכנסת כן כתב בראשית חכמה.

שם

☆

ועיין בהקדמה של סידור האר"י ז"ל וז"ל שם ואוי להם כי גמלו לנפשם רעה המדברין כלל ועיקר בבית הכנסת אפילו אחר זמן תפלה ואפילו בדברי מוסר ויראת שמים עד אחר יציאה מבית הכנסת אולי ימשכו לדברי חול, ובאור פרשת תרומה האריך מאוד בעושו ע"כ.

שם

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Salmar
Gretz Yisrael Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תובב"א

מז"ל טוב

ברגשי הוקרה והודאה, נשגר בזה ברכת מזלך טבא וגדיא יאה, משמי
מרומא עילאה, קדם ידידינו הרבני הנציח הנכבד והנעלה, נודע לשם
ולתהילה, צוך אמוני עם סגולה, צומך נלהב למען מוסדותינו הקדושה,
ברוח נדיבה ובמידה מרובה וגדושה,

מוה"ר זלמן ליטב קאפפערלי הי"ו

אב"י בעיר תהילה קרית יואל יע"א

ונוות ביתו רעייתו החשובה רבת פעלים שתחי
אשר יהללו בשערים מעשיה הכבירים והברוכים למען החזקת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה שבמעונם, רוממות קל בגרונם בהולדת נכדתם שתחי

אצל חתנם ידידינו היקר והנעלה, נודע לשם ולתהילה,
הר"ר יעקב יצחק אבערלענדער הי"ו

יה"ר שמשמחה זו יושפע להם רב ברכות ושובע שמחות, מצוך צענוג
ונחת והרחבת הדעת, וזכות רביה"ק ז"ל מייסד מוסדותינו הק' יגן בעדם
ובערד ביתם, וימלא ה' לטובה כל משאלותם, אכיה"ר.

החתמים למען שמם בשיר וקול תודה

הנהלת מוסדות יטב לב בארה"ק

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדורים

ע"י השבת מהפכין מן הצרות ומחבלי משיח

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל.

ובמדרש זה שאמר הכתוב מלך ביפיו תחזינה עיניך (ב"ר פמ"ה ה) הנה ע"י מצות שבת ניצולין מחבלי משיח כמו שאמרו חז"ל (שבת ק"ח.) וז"ש מחבלי משיח יוצלו לרוחה, וכמו שאמרתי זה כביר אשר לזאת בשנת ת"ח היו הריגות גדולות ר"ל, יען כי חבלי משיח עולה ת"ח, וע"כ ה' אז הצורך נקרא חמ"ל כי הוא ר"ת חבלי משיח יוצלו לרוחה, והנה ביום השבת אומרים רצה, ומהפכין צר"ה לרצ"ה. וזה ת"ח עם רצ"ה עולה שבת [שנחשב בספרים] למספר נחלת יעקב ע"ב אב"ר, שהוא נחלה בלי מצרים [שבת ק"ח]. שלא יהי' שום מיצר לישראל, כי ע"י מצות שבת יומשך רחמים וחסדים. וזה אלנ"י ממר"א והו"א יש"ב, עולה שבת, ועי"ז מלך ביפיו תחזינה עיניך, שיבוא לנו מלח המשיח, וזה תחזינה, אתון ת"ח עולה חבלי משיח, ואותיות זינ"ה עולה חס"ד, והיינו, שכבר נמתקו חבלי משיח ולא יהיו עוד רק חסדים המגולים, וזה רמז אברהם וישתחו כו' לבני ח"ת כי ח"ת עולה חבלי משיח, והיינו שעשה המתקה לחבלי משיח ובושבה ונחת נושע בב"א.

(עטרת ישועה)

השמש מרפא דייקא ביום השבת

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחם היום.

ארז"ל לבקר את החולה. וגם כחום היום ארז"ל שהוציא אז הקב"ה חמה מנרתיקה. והנה אותה שנה שנימול אברהם (ב' אלפים מ"ז לב"ע) ה' לפי החשבון מבריאת עולם ממולד בהר"ד שנה י"ד למחזור ק"ח שנת גכ"ק מ' שאז חל ר"ה ביום ג' היינו יוה"כ ביום ה' וכפי המבואר בדרז"ל בפרד"א ובפיוט לשחרית יום ב' דר"ה נימול אברהם ביום הכיפורים, וגמצא שלישי למילתו ביום השבת, והנה אמרינן בנדרים (ח:) שלעתיד לבוא מוציא הקב"ה חמה מנרתיקה צדיקים מתרפאים בה וכו', וגם ארז"ל (תענית ח:) שמש בשבת צדקה לעניים. והענין יובן עפ"ימש"כ בקרניים (פ"ב) כי שלש שמות יש לחמ"ה ובשבת קודש מתלב"ש שמש"ש עכ"ל ועי"ש בדן ידין. וע"כ נראה שדייקו חז"ל שמש בשבת וכו' שמש"ש (דייקא) בשבת שאז מתלבשת רק בשם שמש"ש והוא שמש צדקה ומרפ"א רפוא"ת חנם לעניים הידועים חולי (והיינו בחי' צדקה לעניים) ואמרו במד"ר בפרשתן שהי' חום השמש"ש כדי לרפאותו לאברהם שאין לך יפה למכה כחום עי"ש בדן ידין. והנה כ' בקרניים כנ"ל כי רק בשב"ת מתלבש בשם שמש"ש ומשם נמשך הרפואה ובכונה הנז'. ועפ"י יומתק מה שכל בכתבי קודש אאזמור"ה הגה"ק זצללה"ה מפנה"ק (שם שלמה) כי מ"ש שלעתיד מוציא הקב"ה חמה מנרתיקה היינו רומז שלעתיד יהי' יום שכולו שבת וכשמוציאין מספר חמ"ה ממספר נרתק"ה נשאר מספר שבת, עכד"ה. ובזה יובן מ"ש שם בנדרים שמוציא חמה מנרתיקה וצדיקים

מתרפאין בה היינו מוציא חמה מנרתיקה רומז לשב"ת כנז' ועי"ז צדיקים מתרפאין בסוד השמש כנ"ל וע"כ אמרו ז"ל הנכנס לבקר את החולה אומר שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבה. ור"מ אומר יכולה היא שתרחם. ולפ"ז נכון מדוייק שפיר באברהם אבינו ביום שלישי למילתו שבת ה' כפי החשבון הנ"ל ע"כ ארז"ל שפיר שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה יען שהוצרך לרפואה אז והיינו כשמוציאין מספר חמ"ה ממספר נרתק"ה הוא ג' שבת וע"י השבת ושהוציא חמ"ה מנרתק"ה שהוא כח השמש"ש ששולט בשב"ת שצדיקים מתרפאין בה כנז' וכולם עולין בקנה א' כפתור ופרח בעה"י.

(מאמר תורת שבת)

בשבת נעשים ישראל במלאכי השרת

והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם.

ואחר כך כתיב והוא עומד עליהם. כי קודם עשיית המצוה המלאך גבוה מעל ישראל, ובשעת הכנה למצוה הוא במדרגת המלאך, ואחר עשיית המצוה הוא במעלה יותר מן המלאך. ומהי טעמא כשבאין לבית מבית הכנסת בלילי שבתות אומרים שלום עליכם מלאכי השרת בחרו הראשון, ובחרוים שאחריו אין אומרים מלאכי השרת רק מלאכי עליון, כידוע ששני מלאכים מלוין לו לאדם בצאתו מבית הכנסת, אשר על זה קבעו הנוסח שמברכין המלאכים בשלום עליכם מלאכי השרת, והמה גבוהים במעלות על איש ישראלי, אבל כשבאים המלאכים לביתו ורואים הכנה שעשה ישראל לכבוד שבת קודש לענגו כדת וכנכון, אזי הם בעצמם מודים כי איש ישראלי הוא מלאך משרת, כי בשעת הכנה למצוה נעשה כאחד מהם, ועתה בעת עשיית המצוה הוא יותר מהמלאכים. ולזה באברהם תחילה היה "נצבים עליו", אמנם כאשר "וירא וירץ", כאשר עשה הכנה למצות הכנסת אורחים, אזי "לקראתם", היה דומה למלאכי השרת, אחרי זה [לאחר קיום המצוה, שנעשה גדול מהמלאכים, כבר] כתיב "והוא עומד עליהם".

(מהר"ש מבבלזא)

תפילת השבת היא בבחי' נבואה

כל אשר תאמר אליך שרה שמע קולה.

פרש"י למדנו שהי' אברהם שפל לשרה בנבואות הנה נבואה הוא מלשון גיב שפתים בחי' שבת שהוא נוטריקון "שגורה תפילתי" בפ"י בחי' נבואה כדמצינו ב"ר"ח בן דוסא וזה כל אשר (אשר מרומם על דיני וגבורות דאלקים כידוע תאמר לשון תפארת וז' האמרת היום בחי' שבת שנמתקין אז הדינים) תאמר אליך שרה תיבת תאמר אליך עולה שבת שהיא במדרגת שבת שגורה תפילתי בפ"י בחי' נבואה לכן שמע בקולה.

(אור למאיר)

Kolel Atzi Chaim
Tzedukes
Reb Meir Baal Hanes

כולל עצי חיים
לצדקת
רבי מאיר בעל הנס

ברכות שמים מעל

יעלה ויבא ברכותינו, לכבוד מעלת ידידינו, אשר אילו פינו שירה עלא כים לא עספיק דיינו, להביע ככל צרכינו, את פנימיות רגשי לבבינו, להגיד לאדם ישרו, לתפארת אדם עובד וגדלו, איש אשר רוח בלבבו עאי"ר, ארץ ויושביו בפעולותיו להאי"ר, את בני ישראל להתרים "שקל הקדוש" להרים, לענן "צדקת רבי מאיר בעל הנס" באר חפרוה שרים, עשיק בדרכי רבוה"ק לתפארה, לעסוק ברוח נדיבה, לעובת כוללנו בכל אגפיו ועמודיו, ובראשם עמוד התורה ולופדי

ה"ה

משה שווארפיץ הי"ד

מגדולי עסקני כוללנו הק'
עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

פרגס השמחה השורה במעוננו

בנישואי בנו הבה"ח יקותיאל יודא גי"ו

במצוינו ישיבתנו הק'

ברוך הוא עפי עליון, בזכות צדקת הר"ע פיעב הגיון, וברכותינו צרופה, יפתח ה' לך את אוצרו, להריק ולהשפיע עחסדו וטובו, ואלקא דמאיר יענק, אך טוב וחסד כל יעי חיין ירדופך, שפחה ונחת תפיד ישרה באהלך, תוושע בכל משאלות לבך, תענוג ונחת מכל יוצאי חלצוך, עדי מוכה לשפחת עולם על ראשינו, בביאת גואלינו, עשיח צדקינו, ועלכנו עין רבינו שלום"א בראשינו, בפהרה בויענו אמן

החותמים למען שמו באהבה ובהוקרה

הנהלת הכולל

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

אמות ברשות הרבים, וידוע (רי"ה טז) דשופר מרמז על אילו של יצחק, והוטב בעיני הרבי ר' ברוך והמליץ עליו במאמר התיקוני זכאה מאן דמלל וכו', עכ"ד.

וי"ל כוונת הדברים, דבודאי שלא נכתב סתם הלצה בספח"ק דברי יחזקאל, ובודאי יש דברים בנו, אכן יתבאר עפ"י דהרה"ק מהר"ש מאסטרופוליא זל"ה לפרש מדרש פליאה, שאלה אסתר מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה, והשיבו לה מן השמים מפני שנעשו שונאיהם של ישראל מך ורש, מיד פתחה אסתר ואמרה אלי אלי למה עזבתני, והיינו שגרמו העונות ונחסר ממלאך "מיכאל" (אסטרופסא רבא דישאל) אותיות "אלי", ונשאר אותיות "מך" וכן הוציאו משם "ישראל" אותיות "אלי", ונשאר אותיות "רש", וזהו שנעשו "מך" ורש, ולזה פתחה אסתר "אלי אלי למה עזבתני, עכ"ד ודפח"ת ויתכן לומר שלכן תוקעין בראש השנה בשופר של "איל" אותיות "אלי" שתי פעמים לעורר רחמים שלא יחסר אותיות "אלי" במלאך מיכאל ובישראל, והוא הדבר היינו מעמא דשופר והיינו מעמא דמגילה שאחז"ל (מגילה ד): חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, דג"כ חייבים בי פעמים למלא אותיות "אלי אלי", ולכן מרומז דווקא בפסוק זה 'ויעש אברהם משתה גדול ביום' הגמלי, הגמ"ל אותיות מגליה, דווקא ביום עשה סעודה אחרי שכבר קרא את המגילה בי פעמים [ועי' עוד בדרך משה לימים נוראים שהאר"ך מן רבינו ז"ל לפרש בזה].

(ברך משה)

וירא אליו ה' באלני ממרא, ופירש"י הוא שנתן לו עצה על המילה, וצווחו בה קמאי הא"ך יתכן שנמל אברהם עצה מממרא על דבר ה', וביאר על פי מה שהביא הרא"ש (פסחים פ"א ס"י) בשם ריב"א, במעם שהלקו חכמים במטבע ברכות, יש מהם שתקנו בעל, ויש מהם שתקנו בלמ"ד, דמצוה שאפשר לעשות על ידי שליח מברך על, ומצוה שהוא עצמו צריך לעשותה מברך בלמ"ד, ועל כן מברכים על המילה ולא למול, דמילה אפשר לעשותה על ידי שליח, עכ"ד. והנה קי"ל (קידושין מא) דאין שליחות לנכרי, ומעתה זה שנסתפק אברהם אבינו אם יש לו דין ישראל ויכול לעשותו שליח, ואם כן צריך לברך על המילה, או שיש לו דין בן נח ואינו יכול לעשות שליח, ואז צריך לברך למול, וממרא נתן לו עצה ע"ל המילה, שיברך על המילה ולא למול, כי יש לו דין ישראל.

(קדושת יו"ט)

☆

ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק בנו. הנה מובא בספח"ק דברי יחזקאל (לפורים) בשם הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזיבוז זל"ה דפורים מרומז בתורה בפסוק (בראשית כא ה) ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמ"ל את יצחק בנו, הגמ"ל אותיות מגליה, שעשה משתה בפורים. ושאל אותו בדין שלו מהו הפירוש בתיבת את יצחק בנו, השיב הרה"ק אמור אתה, ואמר שהוא ע"ד מאמרם ז"ל (סוה"מ) היינו מעמא דשופר היינו מעמא דמגילה, לענין שלא לקרוא המגילה בשבת וגם שלא לתקוע בשופר בשבת מעם אחד להם משום שמא יעבירו ד'

וסעדו לכם. שאלני מורי הצדיק וקדוש מהר"י מלובלין זל"ה, מאי מעמא לא נזכר בתורה הקדושה בסעודת המלאכים דגים, והשבתי לפי שעיקר הסעודה להעלות ניצוצות ולתקן גלגולים, והנה איתא בכתבי האר"י (כנפי יונה ח"ב סימן קיד) דרוב צדיקים מגולגלים בדגים, והיינו וודאי צדיקים קטנים, אבל הצדיקים הגדולים אין צריכין לשום תיקון, ואז בימי אברהם לא היה רק הצדיקים הגדולים הנזכרים בתורה, וקלמיה מאד.

(ישמח משה)

☆

כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו' ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא וגו'. דאברהם למד לבנו לעשות למען הביא על אברהם וגו', אבל לא ה"י הכוונה בעבור עצמו כי אם למען להשלים מידותיו של הקב"ה שזה דרכו להיטב לבריותיו לעשות עמהם צדקה ומשפט, ר"ל שהרי אפילו השכר שנראה שמגיע במשפט ודון, אינו אלא צדקה וחסד כענין דכתיב ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, שהרי מי הקדימני ואשלם ומחשבה של אדם אינו נגלה כי אם להי החוקר לב, וזה שאמר כי ידעתיו לשון חיבה, כפרש"י למען אשר יצוה תמיד הוא מצוה, וגם יתפרש גלי קדמי כתרנומו, לומר גלי קדמי מחשבתו שמצווה תמיד ושמרו דרך ה', ר"ל שישמרו מה שהוא דרך ה' והיינו לעשות שהוא יעשה צדקה ומשפט, למען הביא ה', והיינו שיקויים רצונו ית', וזה עבודה לשמים ולא בעבור עצמו.

(רב טוב)

שמעו דבר ה' החרדים אל דברו

02-372-1111
#2-2

0 ניועס און מעלדונגען 1 באריכטן מיט עסקנים 2 השקפה'דיגע אנאליזן 3 פרישע דרשות

לאחרונה: תכנית הליב"ה - התגרות באומות - חוק
הנאמנות - חיטוסי שכבי - גיורי צה"ל - קוי מהדרין -
פרשת עמנואל - חילול שבת - קדושת ירושלים -
ניתוחי מתים - נחל חרדי - ועוד ועוד

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

יוקח נא "מעט" מים

ידוע העובדא שפע"א איקלע הגאון רבי ישראל סאלאנטער ז"ל לאכסניא ובנטלו ידי לסעודה שפך על ידיו רק מעט מים כדי שיעור מצומצם, שאלו בעה"ב מדוע לא יעשה רבינו כרב חסדא דמשא מלא חפני מיא (שבת סב) השיב הגאון ראיתי שהמשרתת היא המביאה מים מהבאר ולכן לא אוכל לקחת הרבה מים יותר מכפי ההכרח, ולהיות ירא שמים על שכם העלובה ההיא, והנה אמרו בגמרא (בבא מציעא פו:) שאברהם אבינו אמר יוקח נא ע"י שליח, ומעתה מובן דכיון שלא הביא בעצמו דיין ואמר יוקח נא "מעט" מים, שלא להיות חותרן על חשבון עמל השליח.

(ליקוטי ישרים)

ויאמר ה' אם אמצא בסדום חמישים צדיקים...

מן הראוי לספר מילתא דבדיחותא מה שאמר רבינו בעל דברי יואל ז"ל בתקופה שבו השתדל להקים קריה לאנ"ש ולא עלתה עדיין בידו, בעת ההוא רצה עוד רב אחד להקים קריה לעדתו סמוך לעיר ניו יארק, וגם הוא נתקל בעיכובים שונים ולא עלתה בידו, ובא הרב הזה אל רבינו והתאונן על אשר נכשל במזימתו להקים ישוב לאנשי עדתו, וכמו כן אנו רואים שגם רבינו לא עלה לו רצונו בזה, ואולי רמז הוא מן השמים שלא ילכו הרבנים לדור - זה בכאן וזה בכאן - מחוץ לעיר וכל אחד פונה לדרשו, והנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד שיתאחדו כל הרבנים יחד לגור בעיר אחת באהבה ואחוה ושלוש ורעות, והנה העיר בארא פארק גדולה היא, וכל אחד יוכל לעבור לגור שם.

וענה לו רבינו בדרך צחות משם הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ז"ל, כי הטעם מה שאמר הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה שלא ישחית את סדום אם ימצאו שם חמישים צדיקים, כי אם יש בעיר אחת חמישים צדיקים (רעבי"ס...) כבר תיחרב ותתהפך העיר על ידיהם, ולא יצטרכו לשלוח מלאכים מן השמים להפכה...

(רצון צדיק)

ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו

כשהי' משכנו של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בעיר האלאשיץ, כשחזר מאונגארין לפולין בגמר המלחמה, ואיתרמי פעם שרבינו ז"ל עבר שם בדרכו לאיזהו מקומן, ורצה רבינו להיכנס להרה"ק מבעלזא לקבל פניו, והי' מנהגו של הרה"ק מבעלזא שבשעות הערב הי' יושב ומשוחח עם בניו ולא נתן רשות להפריעו, והי' שם הרה"ח ר' יעקב יאקאבאוויטש ע"ה מעיר נירעדהאז שהי' מחסידי בעלזא וגם מקורב לרבינו ז"ל, וכאשר ראה את העגלה שהתקרבה לביתו של הרה"ק מבעלזא ומתוכה ירד רבינו ז"ל הרהיב עוז בנפשו ופתח את הדלת ואמר להרה"ק: הנה הרב מאוירשיווא נמצא

בכאן ורצה להכנס לקבל שלום, ותיכף קם הרה"ק מבעלזא ממקומו והלך לקראת הדלת לקבל את פני רבינו ז"ל ונתן לו שלום בפנים צוהלות וכיבד את רבינו ביותרת הכבוד.

לאחמ"כ ביקש הרה"ק מבעלזא את רבינו שיאמר לו איזה דבר תורה שנתחדש לו, ונענה רבינו ואמר לו הלא באתי לקבל את פני הרב ורצוני לשמוע תורה מפיו של הרב, ואז אמר הרה"ק מבעלזא לרבינו שאף שאין דרכו לקבל אנשים בין מנחה למערב, אבל כיון שרבינו עובר אורח הממהר לדרשו הסכים לקבלו בכדי שלא לעכבו, ואמר אז דבר נחמד בפירוש הפסוק ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו, ולכאורה יש לדייק דהלוא אין מן הנימוס לומר לאורחים "אחר תעבורו" לשלחם מביתו, אמנם באמת גם זה היא ממדת דרך ארץ שאם רואה אדם שאורחו ממהר לדרשו לא יעכבו ולא יאחר זמנו, אלא ישתדל שיוכל לילך לדרשו בלי עיכוב, וזה שאמר אברהם אבינו להמלאכים "אחר תעבורו" שלא אעכב על ידכם.

רבינו ז"ל ענה על זה להרה"ק מבעלזא בפירוש הפסוק הנ"ל, כי הצדיק צריך להשפיע להבאים בצל קורתו שיהי' להם שפע רב גם אחר שילכו מבית הצדיק ויחזרו לביתם, שגם אז לא תיפסק השפע שקיבלו אצל הצדיק, וזהו "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם" שהצדיק יחזק את לבם "אחר תעבורו" שגם אחר שילך מבית הצדיק לביתו תישאר אצלו השפעת הצדיק (נ"ת זה נדפס בספה"ק דברי יואל פר וירא עמ' תכ"ח).

וחסידים מספרים שבאותו מעמד ציוה הרה"ק מבעלזא להביא כיבוד לרבינו ז"ל, ורבינו השתמט מלטעום לפי שישב אז בתענית, והרב מבעלזא הרגיש בזה, ואמר לרבינו שזה אפשר הכוונה שאמר אברהם אבינו ע"ה להמלאכים "ואקחה פת לחם וגו' אחר תעבורו" שהרגיש שהמלאכים לא רצו לאכול אצלו, יען שעבודתם הוא בלי אכילה וע"י אכילה יתגשמו, וע"כ אמר להם שאצלו לא יתגשמו ויוכלו לחזור לעבודתם כמקדם וזה "אחר תעבורו".

(תורות ועובדות מבית רבותינו)

וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו

פ"א שאל אחד מהרה"ק מקאזמיר זי"ע על מה שמאחר הזמן תפלה, ואם מפני הארכת הכנה לתפלה, הלא יוכל לעשות ההכנה מבעוד לילה, שיהיה הכון כשיגיע הזמן תפלה להתפלל תפלה בזמנה, השיב לו כתיב וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו וגו' ויבקע עצי העולה וגו', ופירוש רש"י וישכם אברהם בבוקר נזדרז למצוה וקשה כין שנתדרז למצוה היה לו לעשות את הכנה לחבוש את חמורו ולבקע העצים, ולהכין הכל מבעוד לילה, ומיד בהשכמה לרוץ להעקידה, אלא נלמד מכאן שההכנה אל המצוה, צריך שיהיה בזמנה של המצוה דוקא ולא קודם, וכן ההכנה לתפלה, צריך שיהיה בזמן התפלה דוקא ולא קודם.

(נחמד מזהב)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מברכותה"ק על טהרת הקודש

פרשת וירא

מו"ה יוסף מאיר סאאל הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יואל וויגשטאק הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה מרדכי הערש גאלדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה יואל אליעזר בלושטיין הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה ישעיה הערש שפיטצער הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה מרדכי שלעזיגצער הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מוה"ר שמעון ישראל שטיינמעץ הי"ו

המלמדים:

הר"ר יואל וויינברגער שליט"א

והר"ר משה ווייס שליט"א

מו"ה שמע' פריעדמאן הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה הערש אלימלך גליק הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה אליעזר זעלצער הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה נפתלי יעקב גאטליעב הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה יחזקאל שרגא שטיין הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה יצחק נתן גאנדל הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה ישראל בלייער הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה יחיאל יצחק שפיטצער הי"ו

הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד הרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

ותבט אשתו מאחריו.

פירש"י מאחריו של לוט, קשה מה רוצה רש"י בזה, וי"ל כמו שפירש"י (קד"ח ט"ו ו') מה ראה קרח לחלוק על משה עיני הטעות, ג"כ קשה למה הביטה אחריה הלא המלאך אמר להם "אל תבטו אחריך" רק היא ראתה ברו"ה שיצא ממנה רות וחדד שמם יצא משית, וז"ש רש"י "מאחריו של לוט" הסתכלה מה שעתיד לצאת מלוט. (הגה"ק ר' שמעון מאוסטרופול' וי"ע)

☆

ויאמר הנה האש והעצים ואיה השעה לעולה ויאמר אברהם אלקים יראה לו השעה לעולה בני.

איתא (ויקד"ח כ"ח) שני בני אהרן מתו על שהקריבו זרה מלמטה, וזה שהיה קשה ליצחק "הנה האש והעצים" למה לי אש ועצים הלא בוודאי ירד אש משמים ע"ז השיב לו אברהם "אלקים יראה לו השעה לעולה בני" אתה תהיה העולה ואיתא (תנ"ח כ"ז) "ת"ח שכל גופם אש אין אש של מעלה שולט בהם כי אש אוכל אש ואינו מכלה, לכן אני צריך להביא אש ועצים מביתי." (עדות ביוסף)

☆

וילכו שניהם יחדיו.

במדרש פליאה הה"ד הלוך ילך ובכה, אדם דואג על איבוד דמיו ואינו דואג על איבוד ימיו, עב"ד המדרש, והיא פלא, וי"ל עפ"י דקיי"ל בובחים דקרבן שנפסל דמו זורקין את הדם לאמה שבעורה, ולכן כאשר שמע יצחק מאביו "לעולה בני" שהוא היה הקרבן, חרד ואמר בלבו שמא לא יוכל אבא לכבוש את רחמיו מעל בטן יחידו, ודעתו לא תהיה מיושבת עליו, ועלול לטעות ויפסול את הדם, וילך הדם לאיבוד, וזהו כוונת המדרש "הה"ד הלוך ילך ובכה" כלומר שיצחק היה הלוך ובוכה, ולמה, מפני ש"אדם דואג על איבוד דמיו" שדאג שלא ילך דמו לאיבוד "ואינו דואג על איבוד ימיו" שלא דאג על איבוד ימיו וחיויו, כי שמח להיות עולה לרית נידוח לה". (הדה"ק מהר"ש מליובאוויטש וי"ע)

☆

ויקרא שם המקום ההוא ד' יראה אשר יאמר היום בהר ד' יראה.

י"ל ע"פ דאיתא (ע"ז מ"ה) כל מקום שאתה מוצא דגבול וגבעה נשאה ועץ רענן דע שיש שם עבודת כוכבים, ואיתא בתנחומא (וירא כ"ב) מלמד שמתחלה היה מקום עמוק כיון שאמר הקב"ה לשרות שכניתו עליו ולעשות מקדש אמר אין דרך מלך לשכון בעמק אלא במקום גבוה ומעלה ומיפיה ונראה לכל מיד רמו הקב"ה יתברך לסביבות העמק שיתקבצו ההרים למקום אחד לעשות מקום השכינה לפיכך נקרא דה המורה שמירתו של הקב"ה יתברך נעשה דה, וז"ש "ויקרא שם המקום ההוא ד' יראה" וא"ת איך קרא על המקום שם ד' הלא כל מקום שאתה מוצא דה וכו' דע שיש שם עבודת כוכבים ע"ז אמר "אשר יאמר היום בהר" רק היום נעשה דה ומקודם היה בקעה לכן "ה' יראה" ראוי להקרא על המקום שם ד'.

וירא אליו ה' באלוני ממרא.

פירש"י לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא יום שלישי למילתו היה ובא הקב"ה ושאל בשלומו, והקשו המפר' מנ"ל לרש"י שהיה בין ג' למילתו הלא הרבה דעות יש בגמרא (שבת קל"ד:) שיום ראשון למילה הוא סכנה גדולה יותר מיום ג' למילה, י"ל איתא (פד"א כ"ח) הוי יודע כי ביום"ם ה"ה יכפ"ד הכפודים נמול אברהם אבינו, א"כ יהיה קשה הלא קיי"ל (עירובין מ"ג:) אין אליהו הנביא בא בשבת לבשר על הגאולה כיון שאינו יכול לירד מן השמים בשבת כי יש תחומין למעלה מעשרה, לפי"ז איך ירדו המלאכים למטה אל אברהם ביוה"כ ע"כ פירש"י יום שלישי למילתו היה שהוא אחר יכ"פ ולא ביוכ"פ גופא. (ורע ברך השלישי)

☆

ויקח נא מעט מים ורחצו רגליכם.

במדרש אמרו מלאכי השרת אתה אומר יקח נא מעט מים, שמא בערביים חשדתו שמשותחים לעפר רגליהם כבר יצא ממך ישמעאל, וי"ל ע"פ הגמ' (ע"ז נ"ב:) נכרי מבטל ע"ז שלו ושל חבירו, וישראל אינו מבטל כלל, וזה שאמרו המלאכים לאברהם אתה אמרת יקח ע"י שליח ורחצו רגליכם ולא אמרת שהרחיצה יהיה ע"י שליח אלא שאנחנו נרחץ רגלינו ולמה משום שאתה סובר שבני ביתך יש להם דין ישראל ואינם יכולים לבטל את הע"ז שעל רגלינו הלא יצא ממך ישמעאל והוא עובד ע"ז ויש לו דין נכרי והוא יכול לבטל את הע"ז שעל רגלינו. (לקוטי מהר"ם)

☆

ויקח חמאה וחלב וגו' ויתן לפניהם והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו.

קשה האך הביא להם חלב ובשר ביחד הלא כתיב ז'לפני עור לא תתן מכשול, י"ל ע"פ מה דאיתא (שבת י"ג) רשב"ג אומר התינוקות של בית רבן היו מסדין פרשיות וקורין לאור הנר אבע"א שאני תינוקות הואיל ואימת רבן עליהם לא אתי לאצלוני, ואיתא (ב"ר מ"ח י"ד) והוא עומד עליהם אימתו מוטלת עליהם, לפי"ז י"ל מה שלקח "חמאה וחלב ובן הבקר" נתן לפניהם שמא אחד אוהב מאכלי חלב ואחד אוהב מאכלי בשר וא"ת דיי קיי"ל לפני עור לא תתן מכשול, לזה אמר "והוא עומד עליהם" היינו אימתו מוטלת עליהם הוא משגיח עליהם והם מפחדים ממנו לכן אין חשש שיטעו אותו ויאכלו בשר וחלב יחד. (ויצבור יוסף)

☆

השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה.

י"ל עפ"י דאיתא בגמ' (מנחות מ"א) דמלאכא אשכח' לרב קטינא אמר ליה ענשיתו אעשה אמר ליה בזמן דאיכא ריתחא ענשנין, הנה ידוע לוט עבר על מצות עשה של דחכ תוכיח, ואמרו (ברכות ג') בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב מניחים כתריהם בראשיהם ומשתחוים לחמה מיד כועס הקב"ה, וז"ש "השמש יצא על הארץ" והיה עידן ריתחא "זלוט בא צוערה" היה לוט מוכרח להיות בצוער כדי שלא יענש עמהם.

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

וירשת והקרת

בענין למה לא מל אברהם קודם שצוהו הקב"ה

ובמי שמתו אחיו מחמת מילה האם צריך להניח תפילין בשבת

כשאין כוונתו כלל להזיק ולצער את חברו, וא"כ כשחובל בעצמו כדי לקיים מצות מילה אין בזה שום איסור, ואם כן הדרא קושיא לדוכתייהו אמאי לא מל קודם שנצטווה היות שאין בזה איסור חובל.

אמנם מיושב עפי"ד הגר"ח הלוי (מובא בכתבים אות שמו"א) שכתב דדברי הרמב"ם בזה שכתב "דרך נציון" אין כוונתו שהוא תנאי באיסור חובל, הוא רק למעט רב החובל בתלמידו ואב שחבל בבנו כדי לחנכם ולהדריכם שאז פטור מדין חובל בחבירו, אבל זה שכתב הרמב"ם "דרך נציון" אינו תנאי באיסור חובל, דהרי בגמ' אמרי' מה לחבלה שכן הותרה מכללה אצל בית דין, עיי"ש, ואי נימא שכל האיסור הוא רק דרך נציון וריב א"כ בבית דין אינו דרך נציון וריב וא"כ לא הותרה חבלה אצל ב"ד, דהרי חבלה הוא רק בדרך נציון, ואין הכי נמי בדרך נציון לא הותר אפי' בב"ד, אלא על כרחך דאינו תנאי בדיני חבלה ומה שכתב הרמב"ם דרך נציון הוא לאו דווקא, ואפי' באופנים אחרים אסור מדין חבלה, עיי"ש בדבריו. ולפי"ז דברי פנים יפות באים על מקומם דוודאי בכה"ג נמי איכא איסור חבלה, וא"כ מובן שפיר למה אברהם לא מל עצמו מקודם.

☆

תירוצו של החת"ס

החתם סופר בתשו' (קיד"סי רמ"ה) ישב קושיא זו דהנה לכאורה קשה כיצד מותר למול והרי יש מיעוט שמתים מחמת מילה, והוי ספק פיקוח נפש, ואין חולבין בדיני נפשות אחר הרוב, וחוששים אף למיעוטא דמיעוטא, אלא דצ"ל דהמצוה מגינא ומצללא ושומר מצוה לא ידע דבר רע, ואף שבדרך הטבע מיעוט מתים, מ"מ יווה הקב"ה למול ולא לחשוש במיעוט מתים וללכת אחר הרוב בכהאי גוונא, אף שהוא ספק פיקוח נפש. אולם כל זה הוא בזמן שהמילה הוא מצוה, אבל לפני שאברהם נצטווה על המילה הרי המילה לא היתה עדיין מצוה, וא"כ לא יה מותר למול דהרי אסור להכניס עצמו לספק פיקוח נפש אף דרובא לא מתים, מ"מ הרי לא אולבין בדיני נפשות אחר הרוב, ועל כן היה צריך להמתין שהקב"ה יצווהו.

התוס' כתבו בד"ה לא וכו' (ביבמות ע"א) שאף שלא נצטווה אברהם על פריעת מילה, מ"מ פרע עצמו משום שקיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואפי' עירובי תבשילין (יומא כח:).

וכבר ידועה קושיית השולם דאם קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה, א"כ מדוע לא מל עצמו עד שנצטווה מפי הקב"ה התהלך לפני והיה תמים, ונאמרו ע"ז כבר תירוצים רבים, ואציגה כאן כמה מהם וישמע חכם ויוסף לקח.

והתירוץ הפשוט הוא, עפי"מ דאיתא במס' גרים (פרק ד') חביבין גרים שלא מל אברהם אבינו לא בן עשרים ולא בן שלשים, אלא בן תשעים ותשע שנה, כיון שאילו מל אברהם אבינו בן עשרים לא היה גר מתגייר אלא עד בן עשרים או בן שלשים, אלא שהיה הקב"ה ממשמש ובא עד תשעים ותשע שנה כדי שלא לנעול דלת בפני גרים וכו' ע"ש. ולפי"ז מיושב בפשטות מדוע לא מל אברהם עצמו קודם שנצטווה, משום שידע אברהם שרצון השי"ת הוא שלא ימול עצמו עדיין אלא רק כשיהא בן צ"ט, והוא בכדי שלא ינעול דלת בפני גרים.

☆

תירוצו של הפני"פ

בפנים יפות (פר' לך לך) ביאר דהנה אמרו במשנה החובל בעצמו אע"פ שאינו רשאי פטור, והנה אם חובל בעצמו עובר על לאו של "לא יוסיף להכותו", וא"כ לא היה יכול אברהם אבינו לעבור על איסור חובל בשביל מצוה שלא נצטווה, שכן גם בנח נצטווה על חבלה מקרא "ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש (כדפי' שם), ורק אחרי שיש מצוה וציווי למול מותר לחבול לשם מילה.

☆

ויש שהעירו על דבריו דהנה ברמב"ם (פ"ה מחובל ומזיק ה"א) כתב אסור לחבול בין בעצמו ובין באחרים וכו' וכל החובל באדם כשר מ"שאל "בדרך נציון" עבר בלא תעשה וכו', עכ"ל.

ומשמע מהרמב"ם שאין איסור חובל אלא רק אם חובל בדרך נציון וריב ולא כשחובל לשם מצוה, ולא

תני' של השלמה חדשה

בס' ברית אפרים מביא בשם ס' שלמה חדשה ישוב נאה עפ"י הסמ"ג (מצווה ג') דישנם ג' מצוות שנתן הקב"ה לישראל שהם אות ועדות לו שאנחנו עמו, ואלו הם "שבת תפילין מילה" במילה כתוב והיה לאות ביני וביניכם, ובשבת כתוב ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם, ובתפילין כתוב והיה לאות על ירך.

וכתב הסמ"ג דכל אדם מישראל אינו אדם שלם אלא א"כ יש לו שני עדים שהוא יהודי, ועל כן בשבת שנקרא אות פטורים מלהניח תפילין, כי די לו במה שיש לו שני עדים שהוא יהודי, עדות שבת ועדות מילה, אבל בחול חייב אדם להניח תפילין כדי שיהא לו שני עדים אות תפילין עם אות מילה, עכ"ד הסמ"ג. ועיין גם במהרש"א (ברכות ד:) שביאר בזה מאמר חז"ל כל הקורא שמע בלא תפילין כאילו מעיד עדות שקר בעצמו, והוא משום שחסר לו עדות התפילין ולכך הוי שקר, עיי"ש. ולפי"ז מבאר שלכך לא מל אברהם את עצמו כיון שאם היה מל עצמו היה מפסיד הנחת תפילין בשבת, דהרי עד שלא מל היה יכול להניח תפילין בשבת כדי שיהיו לו שני עדים שהוא יהודי, אמנם אם ימול כבר יהיה לו ב' עדים דהיינו שבת ומילה, ולא יוכל להניח תפילין בשבת, ע"כ המתין עד שהקב"ה יצוהו למול עצמו, והדברים מחודשים.

☆

ואליבא דאמת בהגהות בית הלל (על השו"ע) רצה לחדש במי שמתו אחיו מחמת מילה יוכל להניח תפילין בשבת, כיון שאין לו האות של מילה וא"כ הוא רק עם אות אחת והרי צריך שני עדים, וא"כ יניח תפילין.

☆

אמנם בתרומת הדשן (פסקים סי' ק"ח) נשאל לפי טעם הסמ"ג שצריך ב' עדים, מי שמתו אחיו מחמת מילה יניח תפילין בשבת, והשיב שכל טעם הסמ"ג הוא עפ"י דרך אגדה, ובכמה מקומות מצינו טעמים דרך אגדה שאין מעכב הטעם, כגון מה שאמרו מפני אמרה תורה מילה ביום השמיני, כדי שלא יהיו הכל שמחין ואמו ואביו עצבין מחמת שהיא טמאה טומאת נדה עד יום השמיני (מה"ר דלא בעינן ז' נקיים), וא"כ לפי טעם זה במי שילדה בן כשהיא זבה שאז צריכה מן התורה להמתין י"ד יום שהרי צריכה לספור ז' נקיים אחר הלידה, האם נאמר שלא ימולו את הבן עד יום ארבעה עשר, כדי שלא יהיו אביו ואמו עצבין, אלא וודאי שהטעם אינו מעכב, וכן במי שמו אחיו מחמת מילה אינו מניח תפילין בשבת.

ובס' זכרון למשה (ש"ל לע"נ החת"ס אחר הסתלקותו ובו פניני תורתו שגרשמו ע"י תלמידיו) מובא תירוץ זה בסגנון אחר דאף דמילה הוא סכנת נפשות, מ"מ מותר לכל אחד למול משום דאזלינן בתר רובא ורובא חיים וקיימים אחר המילה, מ"מ בתשו' נודע ביהודה מחדש דבבן נח לא אזלינן בתר רובא דאחר רבים להטות הוא דין בישראל עיי"ש. ולפי"ז הרי אברהם לא היה יכול לסמוך על רוב נימולים כיון שהיה לו דין בן נח, ובהו לא אזלי' בתר רובא על כן היה לו להמתין לצווי של הקב"ה, ע"ש.

☆

תירוצי האחרונים

מפורסם בעולם בשם הגר"ח ואיכא דאמרוה בשם גדולים אחרים, שעל כן לא מל עצמו מקודם, משום דברית אינו קיום מעשה גרידא, אלא הוא כמשמעותו כריתת ברית בין שני אוהבים, וכמובן שדרושה לכך הסכמה מבין שני הצדדים, דהרי זה הוא ברית כששנים מחליטין לעשות ביניהם ברית עולם, וא"כ לא היה יכול אברהם למול עצמו קודם שנצטווה דהרי חסר הסכמת הצד השני דהיינו כביכול, כיון שלא אמר לו שרצה לעשות ברית אתו, והבן.

☆

ויש שתירצו דהנה בוודאי כשקיים אברהם אבינו כל המצוות קיים אותן בתכלית הכשרות, ומסתמא עשה סוכה כשירה ולקח אתרוג כשר וכדומה, ולפי"ז י"ל דלא מל עצמו כיון דמילתו פסולה, דהנה בגמ' (בב"ב כז.) מבואר דעכו"ם פסול מלמול מחמת שני טעמים, או מצד דאיתא בקראט המול ימול דהיינו מי שמהול יכול למול אחרים, או משום דכתיב ואתה את בריתי תשמור דאין כשר למילה אלא בן ברית דהיינו מי שנצטווה במילה, עיין שם בגמ'. וא"כ להטעם שצריך בן ברית וודאי שאברהם היה פסול מלמול אף שישראל הוא, כיון שלא נצטווה בברית ולא עדיף מאשה דפסולה למול מטעם שאינה בן ברית. וכן להטעם שדייקא מי שמהול יכול למול ג"כ לא היה כשר למול, דאע"ג דאמר' דמי שמתו אחיו מחמת מילה כשר למול אע"פ שאינו מהול, מ"מ כיון שישראל נקרא מהול אע"פ שעדיין לא מל, מכל מקום נראה שזה דווקא אחר שנצטוו ישראל על מצוות מילה חל עליהם שם מהול, אבל קודם שנצטוו למול עדיין יש עליהם שם ערל, ולכך אברהם לא מל עצמו קודם שנצטווה כיון שהוא פסול מלמול עצמו, דקודם שנצטווה הרי שם ערל היה עליו, ויש לעיין בזה.

☆

פנינים וחידושים בגמרא מס' סוטה הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נערך ונסדר ע"י א' המני"ש שליט"א

פניני התורה

טענת ליצני הדור שמאבימלך נתעברה שרה מדין "ונקתה ונזרעה זרע" [שאם היתה עקרה נפקדת]

דבר אמ"ת יצטרף אות א' של "אמת" עם האות ש'
של שקר, ויהיה צירוף אש, שיתלהב לב השומע
ויאמין, עיי"ש.

בגמרא (דף ל"ה.) [נאמר במרגלים] "ויספרו לו
ויאמרו באנו וגו' [אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש
הוא וזה פריה", ואלו הם דברי שבח על הארץ] וכתוב "אפס כי

עז העם [היושב
בארץ והערים בצרות
גדלת מאד, וגם ילידי
הענק ראינו שם", והם
דברי לעז ושקר על
הארץ], אמר רבי
יוחנן משום רבי
מאיר כל לשון
הרע שאין בו
דבר אמת
בתחילתו, אין
מתקיים בסופו
[שאין מאמינים לו בני
אדם השומעין אותו
משום שמחזיקים
אותו לשקרן, ורק על
ידי שמספר דבר אמת
בתחילת דבריו,
מאמינים גם לדברי
השקר שבסוף דבריו].
ובכן

יהודיע ביאר
שהשקר אינו
עושה התלהבות
בלב האדם,
וסימן לדבר
שק"ר סופו ק"ר,
אך אם יתערב

- "כל לשון הרע שאין בו דבר אמת בתחילתו, אין מתקיים בסופו". סימן לדבר סופי אותיות של "שקר", הם אותיות ק"ר, ובצירוף אות א' של אמ"ת יהיה צירוף א"ש, שיתלהב לב השומע ויאמין.
- "שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, ע"כ צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והיו הכל אומרים ומוודים אברהם הוליד את יצחק".
- וצ"ע מהגמרא בסוגיין דכל כל דבר שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו, וכאן הלא שקר גמור הוא, מתחלה ועד סוף לומר שמאבימלך נתעברה, ולמה הוצרך הקב"ה לצייר פני יצחק כפני אביו אברהם.
- אמרו חז"ל "א"ר יצחק כתיב "ואם לא נטמאה האשה וגו' ונקתה ונזרעה" וגו' זו שנכנסה לביתו של אבימלך ויצתה טהורה אינו דין שתפקד" וכו' ע"כ
- באמת זה היה כוונתם של ליצני הדור שמאבימלך נתעברה. לפי שיצתה טהורה ממנו, ואז ונקתה ונזרעה.
- אך תוכן כוונתם לשם ליצנות, לבזות אברהם אבינו ויצחק, ביודעם שרוב העם לא יבינו עומק הדבר, ויטעו לומר כפשוטו שנתעברה ממנו ממש, ויבזה אברהם ובנו, ובכדי לבטל השקר הזה מכל וכל, צר קלסתר פניו וכו', עד שכולם הודו ואמרו אברהם הוליד וכו'.

קלסתר פניו וכו', עד שכולם הודו ואמרו אברהם הוליד וכו'.

והנה אמרו ז"ל (ב"ר פ' פ"ד) בפסוק "כי בן זקונים הוא לו", שהיה זיו איקונין של יוסף דומה ליעקב וכו'. וז"ש הראיה שזה הוא לאברהם בן, שמאברהם הוא ולו הרתה, ולא מאבימלך, כי היה לזקוניו, שהיה זיו אקונין של יצחק דומה לו, ובזה ידעו כולם שהוא לאברהם בן. [אחר כותבי זה מצאתי כן מפורש בב"ר שם בזה"ל בן לזקוניו מלמד שהיה זיו איקונין שלו דומה לו ע"כ].

וז"ש חז"ל בפסוק הזה "בן לזקוניו", מלמד שלא גנבה זרע ממקום אחר, ולכאורה אין כאן מקומו, ואכן כי הוא רמז אל הנזכר כי הוצרך הקב"ה לבטל לשון רמיה עבור קצת האמת שבו, ע"י הבן שהיה לזקוניו, שהיה זיו אקונין דומה לו, להורות שאברהם בעצמו הוליד גם בלי זרע ממקום אחר.

וכל הדברים הללו האמורים כאן, שרק זה בן לאברהם, ושהיה זיו אקונין דומה לו, הכל דיבר אתו אלקים מקודם במה שאמר לו, "אבל שרה אשתך יולדת לך בן", לך דייקא, שזה הוא לך וגם לך, שיהיה קלסתר פניו דומה לך, וזה שאמר "למועד אשר דיבר

אתו אלהים", כל הג' דברים האמורים בענין, שני דברים הנאמרים, ומועד הזמן הכל כאשר דיבר אתו אלקים כנאמר: עכ"ל.

כתב בספר באר מים חיים (בפרשתו), "ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקוניו" וגו'. פ' כי זה הוא לאברהם בן, הוא ולא אחר.

והנה נודע אומרים ז"ל (בתנחומא ר"פ תולדות) "שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, ע"כ צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והיו הכל אומרים ומודים אברהם הוליד את יצחק".

ואני אמרתי טעם בזה, כי הנה לכאורה הלא נודע אמרם ז"ל (בסוגיין) "כל דבר שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו" וכו'. וכאן הלא שקר גמור הוא, מתחלה ועד סוף לומר שמאבימלך נתעברה, ולמה הוצרך הקב"ה לצייר פני יצחק כפני אביו אברהם.

ואמנם כי חז"ל אמרו (בב"ר פנ"ג) "א"ר יצחק כתיב "ואם לא נטמאה האשה וגו' ונקתה ונזרעה" וגו' זו שנכנסה לביתו של אבימלך ויצתה טהורה אינו דין שתפקד" וכו' ע"כ.

ולזה היו ליצני הדור מכוונים, שהיו אומרים מאבימלך נתעברה. וכיוצא לדבר אמת בתחלתו שבאמת ע"י נתעברה, לפי שיצתה טהורה ממנו, ואז ונקתה ונזרעה, ואפשר שלחכמיהם היו אומרים כי הכוונה ע"ש זה. ואכן תוכן כוונתם לשם ליצנות אולי השומע ישמע ויטעה לומר כפשוטו שנתעברה ממנו ממש, ויבזה אברהם ובנו, ובכדי לבטל השקר הזה מכל וכל, צר

1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
3 הוק-אפיס 4 דברות קודש 5 מסיכות
6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור"ר 9 מערכת

718-504-2188

845-537-6660

845-694-4550

020-8002-9580

0161-420-8878

ברוקלין

קרית יואל

מאנסי

לאנדאן

מאנטשעסטער

לאקאלע נומערן

718-305-6942

212-444-9899

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:
718.554.7519

718-305-6942 • 212-444-9899

רני ושמחי ליעקב"ב

ברצשי הוקרה והודאה, נשגב בזה ברכת מזלאת טבאת וגדיאת יאה, משמי מרומאת עילאתה, קדם ידידינו הנגיד הנכבד והמפואר, יפה פרי תואר, שמו נודע לצוהר, תומך נלהב למען מוסדותינו הקדושה, ברוח נדיבה ובמידה גדושה,

מזה"ר יעקב יוקל הירש הי"ו

אב"י בעיר תהילה קרית יואל יע"א

ונוות ביתו רעייתו החשובה רבת פעלים שתחי'
אשר יהללו בשערים מעשיה הכבירים והברוכים למען החזקת מוסדותינו הק'

לרגל השמחה שבמעונם, רוממות קל בגרונם
בהכנס בנם ני"ו
לעול התורה והמצוות

והברכה אחת היא לאביו ידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר
מגדולי תומכי מוסדותינו הק'

הרה"ח ר' מאיר הירש הי"ו

מראשי הקהילה ומנהל המוסדות בקרית יואל יע"א

יה"ר שמשמחה זו יושפע להם רב ברכות ושובע שמחות, מתוך תענוג ונחת
והרחבת הדעת, וזכות רביה"ק ז"ל מייסד מוסדותינו הק' יגן בעדם ובעד ביתם,
וימלא ה' לטובה כל משאלותם, אכיה"ר.

החותמים למען שמם בשיר וקול תודה
הנהלת מוסדות יטב לב
בארה"ק

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

חוקים להורותם

מכתב למערכת

ב"ה יום ד' לסדר ישב פתח האהל תשע"א

אל כבוד מערכת קול התאחדותינו הע"י

ראיתי בזה להעיר על מוש"ב מע"ב ידידי היקר ירא ושלם נועם הליכות הרב הגאון רבי יחיאל מיכל פרידמאן שליט"א מו"ץ בקהילתנו הק' בבני ברק יצ"ו בשבוע העבר דיני שכירות פועלים (ו).

מעכ"ת הנ"ל כתב שם בנידון מי שהזמין ארון אצל נגר ואחרי שעשה הנגר הארון התחרט המזמין שא"צ להארוך מחמת סיבה כל שהוא אז הבין הוא באם הזמין ארון רגיל ויכולים למכרו לאחר בניקל, א"צ המזמין הראשון לשלם להנגר כלום, והנגר צריך להשתדל למכרו לאחר, אבל אם הזמין ארון מיוחדת לפי מידת ביתו שאינו מתאים לשאר בני אדם ואין הנגר יכול למכרו לאחר אז צריך המזמין לשלם עבורו, מדינא דגרמי כמבואר בתשובת הרא"ש (כלל ק"ד סי' ו) מ"מ הסתפק שם כ"ת הנ"ל כמה צריך לשלם לו, אי דווקא ההפסד דהיינו שוויות החפצים או גם שכר העבודה של הנגר דהיינו הרווחים ומסתימת המחבר משמע דצריך לשלם מלא, אולם מצד הסברא דהחוב הוא מדינא דגרמי מסתבר דאינו צריך לשלם רק ההפסדים עכ"ת הנ"ל.

הנה מזה שמסתפק אם צריך לשלם רק הפסד שוויות החפצים, או גם שכר העבודה של הנגר דהיינו הרווחים כיון דאינו חייב רק מדינא דגרמי, נראה קודם דיש לחלק בין שכר העבודה להרווחים בל"מ אם יש לו פעלים שעבדו והכינו את הארון והנגר צריך לשלם להם שכר עבודה, בודאי חייב המזמין השכר מדינא דגרמי דעל פיו נתן להפועלים עבודה שצריך לשלם להם, אלא אפי' הוא בעצמו עשה את הארון, ג"כ צריך לשלם לו את שכר העבודה ולא רק ההוצאות על החומר גלם של הארון, כמ"ש הש"ך דמה לי הוציא הוצאות על פיו ומה לי הוציא טרחתו על פיו, וכן מבואר בסי' של"ה בטירחא נכלל ההוצאות עיי"ש א"כ בודאי על עבודתו בודאי צריך לשלם לו כשאר פועל.

אלא מה שיש להסתפק הוא על חלק הרווח שהוא יותר משכר הטירחא כלפי פועל רגיל, אבל באמת כבר מבואר להדיא בסמ"ע (סי' של"ג סק"ל) דצריך לשלם לו הפסידא שיהא לו לפי הפיסוק שפסק עמו מתחלה הרי בכל מה שפסק עמו מתחילה נכלל בכלל ההפסד וכן כתב הרא"ש להדיא דצריך לשלם לו שכרו משלם, אלא מה שהקשה באם כל החוב הוא מדינא דגרמי למה צריך לשלם גם הרווח, יפה הקשה, וראיתי דכבר נתקשה בזה הפתחי חושן (שכירות פ"ג הערה ג).

ונראה דכיון דכל החיוב דחייב כאן מדינא דגרמי, הוא מטעם דכיון דעל פיו עשה את פעולתו כדמבאר בשו"ת רע"א (סוס"י קל"ד), א"כ כיון שעשה את הארון על פיו ועי"ז הוא שוה כמו שפסקו ביניהם ממילא עכשיו שהתחרט, ואינו רוצה לקחתו הוה מזיק הארון כמו שהוא שוה עכשיו וחייב על היזקו דעל פיו הוא שוה עכשיו כמו שהוא. [ועי' תרע"א ב"מ עו: בדנא דגרמי חושבין ההיזק כמו שהוא עכשיו בין לקולא ונראה דה"ה לחומרא], ובזה א"ש מש"כ הרא"ש דהוה כמו הלכו חמרו וכו' וכן לשכרו להביא תפוחים וכו' והביאו גם הגר"א, וקשה דמאי ראייה מהתם הא התם חייב מדין שכירות פועלים ולא מדינא דגרמי, אבל לפי מ"ש א"ש דהרא"ש ס"ל באחר שעשה על פיו נחשב כאילו הוא פועל שלו וצריך לשלם לו כל מה שפסקו ביניהם.

ועוד נראה עפ"י מ"ש הש"ך סי' קכ"ט (ס"ק י"ב) לענין ערב על מחצית שכר, דהיינו שהנותן העמוד ערב להמקבל בעד השבח השייך בעד מרחתו והלכך הו"ל כערב משעת מתן מעות דאע"ג דהשבח אינו בעין [פי' בערב בשעת מתן מעות היינו דעל פיו הוציא מעות אבל כאן לא הוציא שום מעות דהשבח הוה רק הבטחה שיתן לו וא"כ הוה כערב לאחר מתן מעות דאינו ערב] מכל מקום אי לאו דקבל עליה השבח לא היה מקבל לטרוח בעסק זה, והוה ליה כאילו שכרו בכך וכך שיעסוק לו עסק פלוני, ע"כ. הרי דאף דהשבח שמקבל יכול להיות הרבה יותר מטרחתו מ"מ שפסקו ביניהם שזהו שכרו על מרחתו, א"כ זהו שכר מרחתו שטרח על פיו, ה"נ השכר, עסקו ביניהם היא השכר שטרח על פיו להכניס ארון כמו שביקש ושפיר חייב מדינא דגרמי כמו שפסקו ביניהם.

ועוד יש להעיר על מה שדימה הנידון של הנגר לתשובת הרא"ש, בהא כבר ציין להנתיבות דהקשה למה חייב רק משום דינא דגרמי ולא משום דינא זירות פועלים שזכה הפועל בשכרו מיד כשהתחיל במלאכתו, ותי' הנתיבות דמייירי שלא א"ל שיעשה בתורת שכירות רק שא"ל שאחר שיעשה לעצמו יקנהו ממנו בתורת קנין לפי שוויו דאז לא נעשה שלוחו להתחייב תיכף, וכ"כ החזו"א (ב"ק כ"ג ל"ה ובמנחת פתים), אלא דמהר"א ששון בשו"ת תורת אמת (סי' ק"ט מובא בקצות והה"א סי' של"ט) פירוש דהרא"ש מייירי באומן שעושה הכלי משלו ולא בהכלי של המזמין דאז דמי למכר ולא לפועל, א"כ לפי"ז אפי' לא א"ל לשון קנין שיקנהו אח"כ מ"מ הוה כמכר ולא כפועל, א"כ נידון דידן דלא א"ל בלשון קנין הוא מחלוקת אי חייב רק מדינא דגרמי או משום נזירות פועלים ויש כמה נפ"מ בזה, כגון לענין אונס דבדינא דגרמי פטור אבל בזירות פועלים כשעה כבר הפועל הפעולה חייב, וכן לענין יורשין.

ואסיים בברכת הדיוט חפץ ד' בידכם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה, ויעזור השי"ת שלא נכשל בדבר הלכה.

אברהם פייערווערגער

פה אלעד יצ"ו

לעילוי נשמת הרה"ח ר' חנוך זונדל ב"ר אברהם יצחק ו"ל

יא"צ בשב"ק ט"ו חשוון ת.ג.צ.ב.ה.

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקאי

הגה"ק רבי שלום בן הגה"ק רבי יעקב יוסף ראזענפעלד זי"ע מקאמינקא יומא דהילולא כ' מרחשון (תר"ב)

הגה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע נולד בשנת תק"ס לאביו רבי יעקב יוסף ראזענפעלד זי"ע, יוסף שאבי אביו ר' שלום ז"ל שהי' גביר אדיר נפל באותו עת למשכבו ושלח פיתקא עם קבוצת חסידים שנסעו להרה"ק מלובלין זי"ע כשקרא הרה"ק מלובלין שמו בהפיתקא נענה ואמר: אין אנו יכולים להתפלל עוד עבורו, היא החליף את מקומו ונכנס מכתב מלכות לכתר תורה, החסידים לא הבינו על אתר מה רומזים דברים הללו אבל אח"כ כשהגיע בחזרה לביתם, נודע להם כי אז כשהגישו את הפיתקא כבר שבק ר' שלום חיים לכל חי, ובאותה זמן נולד לבנו הרב יעקב יוסף בן שנקרא שמו בישראל שלום, הבינו שמסתמא היתה כוונת רבם שר' שלום שהי' גביר וקצין הי' בבחינת כתר מלכות, ובמקומו באה נשמה גבוהה אשר היא תהי' מסתמא בבחינת תורה.

ואכן תקוותם התקיימה במילואה, והי' אך גדל הילד הכירו בו רואיו שאכן כלי מחזיק ברכה הוא, כי הי' בעל כשרונות יוצאים מהכלל, גם חכמתו ופקחותו קנו להם שם בכל הגליל, כמו כן הי' מתמיד עצום, ממש לא פסק פומי' מגיוסא, והבי' עולם הזה הי' נחשבים אצלו כלא נגד עריבות התורה שהי' לו, שמו הטוב הלך למרחוק, ועוד טרם מלאו לו י"ג שנה כבר שמו עיניהם עליו נגדים ופרנסי קהלות הקודש מערים שונים, אכן הוזכר הי' הגביר המפורסם הרה"ח ר' נפתלי נתן הירש ז"ל הנקרא ה"גראף מקרעשוב".

כשמלאו לו כ"ב שנה בא לכהן בעיר יאריטשוב, יאריטשוב הי' עיירה קטנה, ותושבי' היהודים הי' בסך הכל כמה עשרות משפחות יהודיות אבל לעומת זאת היתה חשובה בעיני הצדיקים אשר כינו אותה בכינוי של חיבה "יראה תשובה" עקב נטריקון לתיבת יאריטשוב, ביקש לישב בשלווה, אבל מעשה שטן הצליח ומררוהו בעלי חצים המשכילים ופורקי עול שבעיר עד שהי' בסכנה ושלח מכתב להרה"ק ר' הירש'על מוידטשוב בשפכו לפניו מר לבו, וכתשובה למכתבו קיבל מכתב בחזרה, אשר מחזקו מאד ומבטחו שהכל יתהפך לטובה, ט"ו שנה ישב שם ובשנת תקצ"ז בא וישב בעיר קאמינקא אשר בה ישב כל ימי חייו ועל שם העיר הזאת נודע שמו כ"הרב מקאמינקא", וראו לציין שקיבל גם כתב רבנות מהעיר צפת באה"ק, והשתוקק מאוד לעלות אבל רבו הרה"ק השר שלום מבעלזא לא הסכים לזה.

אמרו עליו צדיקים שיש לו ניצוץ משמואל הנביא ורמזו בשמו שלום שהם רוב אותיות שמואל, ולכן חנ"ב שנה ובעוד שהוא במיטב שנותיו, ומאיר לעולם כולו בתורתו ובעדקתו, נפטר בליל ש"ק כ' מרחשון תרי"ב לפ"ק.

בצל רבותיו

אחרי חתונתו ישב בעיר ראווא, והתגורר אז בעיר הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זי"ע בן הרה"ק מראפשיץ זי"ע שהי' סמוך על שולחן חותנו אשר הי' הגראף של ראווא והי' אחיו של הרב יעקב יוסף אביו של הרב מקאמינקא, וזה גרם לידידות והתקרבות בין שניהם, ודיבר הרה"ק מדזיקוב על לב הרה"ק מקאמינקא שיעס' אל אביו ויסתופף אצלו, וכן עשה וקיבל מרותו בשלימות עד שהחשיבו כרבו מובהק, כרבו זה הי' דבוק בדביקות נפלאה, ואף שנסע להרבה צדיקים בדורו, אף הרה"ק מראפשיץ הראה לו אהבה רבה והחשיבו מאד עד שכתב לו פע"א מכתב וכותב לו בין השורות החכם הכולל המשולם.. וכו' כמעט בכל יום ויום עלה על לב להתפלל עליו ועל ב"ב... בהיות שם הכיר את הרה"ק מצאנו זי"ע והתקשר אתו בקשר עבותות אהבה אשר גדל מיום ליום, עד שרבים אמר עליהם ששררה ביניהם אהבה עזה כאהבת דוד ויונתן, רבים הקי' החשיב

מאד את התחברותם, והראה להם בפועל את שביעות רצונו, במה שבכל שב"ק בעת שחילק החלות להמסובים על שולחנו נתן להם שני חלות מדובקות יחד, וראה זה פלא שפע"א הי' ביניהם איזה פירוד, ובעת חלוקת החלות, נתן להם רבים חלות נפרדות, והרבה דברים נפלאים הי' להם ביחד עם רבים הקי', אחר הסתלקות רבו קיבל עליו מרותו של הרה"ק השר שלוי מבעלזא זי"ע והחשיבו כממלא מקום רבו מראפשיץ, הרה"ק מבעלזא החשיב מאד את תלמידו החדש, והאציל עליו מתורתו, במדה גדושה עד שלפעמים הי' סגור עמו שעות מרובות בחדר מיוחד ושוחחו ענינים העומדים ברומו של עולם, לסימן אות של הערצה נראה מהסיפור דלהלן: פע"א רצה הרה"ק מקאמינקא להיות בבעלזא בר"ה פקד עליו הרה"ק מבעלזא שיעס' בחזרה לביתו, וכה אמר לו: פע"א עברתי דרך ביהמ"ד ושמעתי תקיעות יפות ומדודות, ונכנסתי פנימה לראות מי התוקע הנפלא, אבל מה מאד נשתוממתי בראותי שאין האיש

ויבדקו אם הכפרי נימול כראוי וכדין לאחר בדיקה ראו שאינו נימול כראוי מלו אותו שנית, והוא התחיל לראות ברכה והצלחה בעסקיו.

לוח ההילולא

ט"ו מרחשון

- ✦ מתת' בן יוחנן כהן גדול - ג"א תרכ"ב
- ✦ רבי צבי הירש ב"ר מאיר מטשורטקוב - תקי"ד
- ✦ רבי אלעזר קאליר (אור חדש) - תקס"ב
- ✦ רבי לייב בעל יסורים מחברון צפת - תקצ"ז
- ✦ רבי אברהם ישעי' קארעליץ ב"ר שמריהו יוסף (חזון איש) - תשי"ד

ט"ז מרחשון

- ✦ רבי עמרם חסידא ב"ר משה נחום - תקי"ז

י"ז מרחשון

- ✦ רבי אלי' קובו (אדרת אלי') - תמ"ט
- ✦ רבי שמעריל מווערכאווקע - תקל"ו
- ✦ רבי דוד ב"ר יעקב אהרן לוריא (הרד"ל מביכאוו) - תרט"ז
- ✦ רבי יושע ב"ר שלום קאמינקער - תרס"ד
- ✦ רבי מנחם מענדל האגער מקאסוב ב"ר יעקב קאפיל חסיד (אהבת שלום) תרפ"ז

י"ח מרחשון

- ✦ רבי יחזקאל הכהן ב"ר אברהם ישכר דוד מראדאמסק (בנסת יחזקאל) - תרע"א

י"ט מרחשון

- ✦ רבי שמעון הלוי מאווריאן ב"ר משולם פייבוש בעל יושר דברי אמת - ת"ר
- ✦ רבי פנחס עפשטיין ב"ר ישעי' (ראב"ד העדה החרדית ירושת"ו) - תש"ל

כ' מרחשון

- ✦ רבי שלום הלוי ראזענפעלד ב"ר יעקב יוסף הלוי מקאמינקא - תרי"ב

כ"א מרחשון

- ✦ רבי אברהם אולאי ב"ר מרדכי (חסד לאברהם) - ת"ד
- ✦ רבי אשר אנשיל ב"ר יואל אשכנזי זצ"ל מזלזטשוב
- ✦ רבי ישראל אברהם ב"ר אפרים אהרן מפאלטישאן - תש"נ

כ"ב מרחשון

- ✦ רבי דוד שלמה אייבישיץ ב"ר ירחמיאל (ערבי נחל) - תקע"ד
- ✦ רבי עזריאל הלוי הורוויץ ב"ר דוב (אייזערנער קאפ) - תקע"ט
- ✦ רבי ישכר דוב ב"ר ישע רוקח (מהרי"ד מבעלזא) - תרפ"ז

בעל מדריגה או בעל מקובל שיעלה תקיעותיו כ"ב יפות, אזי הבנתי שהקב"ה ברוב רחמיו על בניו הרוצה בטובתם שלח מלאך מן השמים שיעמוד לימין התוקע, ואף אם הוא אינו יודע הכוונות אבל המלאך עושה העבודה בשבילו, לכן אני מצוה אותך לנסוע הביתה כי למה יטריחו מלאך מהשמים בחנם בעירך בזמן שאתה יכול להיות שם ולתקוע בעצמך ואז לא יצטרכו לעזרתו של מלאך, וגם עם רבו זה ה' לו כמה ענינים נפלאים.

הצנע לכת

ה' עובד אל אלקיו בהסתר והצנע, כל ימיו ה' צנוע ונחבא אל הכלים לא רצה לחבר ספרים, על אף שהי' בביתו תיבות גדולות מלאות בכתבי ידי חידושים בכל מקצועות התורה, גם לא רצה להתנהג באדמורו"ת אף לאחר פטירת רבותיו כאשר הרבה מתלמידיו בקשו ממנו שיקבל עליו אדמורו"ת דחה אותם, ומסופר שלאחר פטירת רבו הרה"ק מראפשיץ זי"ע באו אליו כמה תלמידים על שב"ק, וכדעתם ה' לקבל עליהם מרותו, לא פנה אליהם בכלל, אדרבה צעק אליהם וקראם "רבי מאכערס" בחושבם שהם מבינים מי שצריך להיות רבי, והשתדל בכל עוז להסתתר מעיני אדם.

פע"א שהיה ביומא דהילולא של הרה"ק מראפשיץ זי"ע ובין הבאים ללאצטו על ציונו הק' ה' גם הרה"ק ר' משה מראזוואדוב זי"ע והי' אז בן י"ד שנה ונפשו חשקה להכיר את הרב מקאמינקא, כי הרבה שמע אודותיו, אבל לא ראהו מעולם ולא ידע מי הוא, ויהי בחפשו נגיש אל אברך אחד, ובמקרה ה' זה הרב מקאמינקא, ושאלו היכולים אתם להראות לי מי הוא הרב מקאמינקא, בודאי ענה האברך והראהו באצבעו על איש אחד זקן ונשוא פנים, הרב מראזוואדוב הבין שהאיש משחק בו, כי ידע שהרב מקאמינקא איש צעיר לימים, ובאשר ששמע וידע מכבר אשר דרכו של הרב מקאמינקא לנהוג לפעמים בדרך זה, הבין בחכמתו, כי האברך הוא הרב מקאמינקא פנה אליו ואמר "אויב אזוי ווייס איך שוין" הפטיר לו הרב מקאמינקא בבת שחוק, "דו גנג יונג" ובתוך השיחה אמר איזה פילפול עמוק עד שהרה"ק מראזוואדוב הרגיש כאבים בראשו מרוב התאמצות לירד לסוף דעתו הק'.

איש אלוקים

עם כל השתדלותו להסתיר מעשיו מכל מקום בלשו מעצמם מומן לזמן ענינים נפלאים, אשר העידו עליו כי איש אלוקים קדוש הוא, פ"א כשהי' אצל הרה"ק מבעלז זי"ע ביקש ממנו כפרי אחד ליכתוב לו קויטל, וביקש לו שיכתוב ההקויטל, כי יש לו רחיים אך אינן טוחנות כראוי, ואף כשטוחנות כבר אין העבודה משתלמת, וההוצאות מרובות מהכנסות, ואף כשיש לו איזה ריווח אינו רואה סימן ברכה בהכסף, הרב מקאמינקא שמע דברו, וכתב לו בזה"ל "יש מילה ולא מל, מל ולא פרע, פרע ולא מצץ דמי" הכפרי נכנס אל הרה"ק מבעלז ולקח את הפיתקא והביט בו בהתפלאות ושאלו מי ה' הכותב של הקויטל והכפרי תיאר לרה"ק מבעלז לפי מראהו החיצוני, והבין שהרב מקאמינקא הוא, מיד צוה שיקחו מוהל מומחה,

ע"ץ חיים היא למחזיקים בה

בשם מאות לומדי כוללנו המעטירה, נשגב ברכת מז"ט בשירה ובזמרה, ברגשי הודאה והוקרה, אל מע"כ ידידינו ומכובדינו האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, שמו הטוב משבחים ומהללים, לתורה ולתעודה מרבה פעלים, איש חמודות רב תבונה, תומך כוללנו הק' ברוח נאמנה, הוא הגבר אשר עומד לימין מרן רבינו שליט"א בהנהלת המתיבתא הק' בקרית יואל, ומתמסר למען בנינה והצלחתה יומם וליל,

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר, יפה פרי תואר

מוה"ר **עקיבא צבי קליין** הי"ד

חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו, קול ששון בארמונו, ורוממות קל בגרונו
באירוסי בתו הכלה המהוללה שתחי'

עב"ג חתן היקר והחשוב מו"מ בתורה וביראה טהורה
כמר יחזקאל שרגא געלבשטיין גי"ו

זכות החזקת התורה, ישפיע לו רב שמחה ואורה, תענוג ורוב נחת לשם ולתפארה, ויזכה עוד רבות בשנים, לעמוד לימינינו ברוח נאמנים, ובשכר זאת יתברך בעונג וגם שמחה, ברביה והמשכה, בלי קצבה והערכה, וכט"ס.

החותמים למען שמו בשיר וקול תודה

הנהלת הכולל

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

הקריאה מעורר את הזמן - פרשת וירא כולל כל הימים טובים לילות החורף המאירים

עכ"פ די גרויסקייט פון די ווינטער נעכט, וויסן מיר צדיקים האבן זייער געהאלטן, דער הייליגער זידיטשויבער רבי ז"ל ר' אייזיקל זידיטשויבער האט אסאך גערעדט פון די ווינטער נעכט.

און דא ב"ה ס'איז זיך צונויפגעקומען אזא גרויסער עולם בלעה"ר, דארף מען זעהן די אלע בחורים און יונגעלייט אויך אויסצונוצן די צייט ווינטער, מ'ארבעט טאקע, אבער אויף דער נאכט דארף מען זיך קובע זיין עתים לתורה, און זעהן מיזאל לערנען, אין לנו שיעור רק התורה הזאת, די תורה הקדושה דאס האלט אונז.

דער אייבערשטער זאל העלפן ס'קומט ווינטער, זאל מיר זוכה זיין עוסק צו זיין בתורה אויסצונצן די צייט, און אין דעם זכות וועט אונז דער אייבערשטער העלפן גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם (הושע ח"י) כי יתנו איז טייטש לערנען (מלשון תנא) אונז זעמיר דאך אין גלות, מען האט אונז אריינגעשיקט אין גלות אריין, דארף מען זעהן וואס האלט אונז אייגענטליך, אונז זעמיר שוין אזוי לאנג אין גלות, נאר דאס וואס מ'לערנט, מ'לערנט יעדער איינער לפי מדריגתו, מ'דארף לערנען חומש ורש"י, מ'דארף לערנען גמרא מיט תוס', מ'דארף לערנען שולחן ערוך, און זעהן אויסצונצן די צייט. און די מענער און בחורים זאלן זיצן או לערנען, יעדער איינער, ס'איז דא חוב אויף יעדן איד עוסק צו זיין בתורה, אפילו ווער ס'ארבעט מוז זיך קובע זיין על כרחא א צייט ווען ער זאל זיצן און לערנען.

דער אייבערשטער זאל העלפן, ס'איז זיך קיעה"ר דא צונויפגעקומען א גרויסער ציבור, קל כביר לא ימאס, דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין אלע אינאיינעם טאקע אזוי ווי משה רבינו האט געזאגט בנערנו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו, אלע זאלן מיר זוכה זיין גיין אנטקעגן משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

(דברות קודש ממרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע מוצאי שמחת תורה שנת תש"ס לפ"ק)

פרשת וירא איז מרומז אלע ימים טובים, ס'איז א ראש השנה'דיגע פרשה, די קריאה איז דאך פון די וואך (וה' פקד את שרה ופרשת העקידה).

די וואך (פרשת וירא) שטייט אויך פון סוכות... דער מדרש זאגט אז דאס וואס אברהם האט געזאגט (בראשית יח, ד) והשענו תחת העץ מיינט א סוכה, איז דעמאלטס געווען סוכות.

תוס' אין ראש השנה (דף יא. ד"ה ד"ה אלא) זאגט אז ס'איז געווען צווישן יום כיפור און סוכות, ווייל לויטן פרקי דרבי אליעזר (פרק כט) אז אברהם אבינו האט זיך גע'מל'ט יום כיפור, קומט אויס אז יום שלישי למילתו איז געווען צווישן יום כיפור און סוכות.

אין די וואך איז מרומז אויך פסח ומצות אפה (בראשית יט, ג) ויאכלו, זאגט רש"י פסח היה.

שפעטער שטייט (שם כא, ח) ביום הגמל את יצחק, "הגמל" איז אותיות "מגלה", איז דאך מרומז אויך פורים. (הובא בספ"ק דרבי יחזקאל (לפורים) בשם הר"ק הרבי ר' ברוך ממעוזבון וז"ל ה"ה).

די גמרא אין ראש השנה (דף יא.) רעדט ארום וועלכער יום טוב ס'איז דעמאלטס געווען, ווייל דער מלאך האט געזאגט (בראשית יח, יד) "למועד" אשוב אליך (ופירש'ו ליום טוב הראשון הבא ולשרה בן), און די גמרא פירט אויס אז דער מלאך איז געקומען סוכות און געזאגט אויף פסח ולשרה בן.

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
בשיחה עם כ"ק האדמו"ר ממאדזשיץ שליט"א

א גוטע וואך! פארן גאנצן עולם דא, פארן ציבור וואס ס'איז זיך צוזאמענגעקומען, וויל איך זאגן דא פאר די בחורים, די יונגערע בחורים און פאר די עלטערע בחורים, בחורים וואס זיצן און לערנען, דארפן זעהן אויסצונצן די ווינטער נעכט, צדיקים האבן דאס גערופן די לעכטיגע נעכט, מ'זיצט און מ'לערנט, אין איין ווינטער קען מען ווערן א תלמיד חכם דורך די נעכט, אזוי האבן געזאגט צדיקים, ס'איז נישט אזא לייכטע זאך.

התודה והברכה לידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר מוכתר בכל תואר

מוה"ר **שלום מאיר קעסטענבוים** הי"ו

מנכבדי קהילתינו הק' בבארא פארק יע"א

אשר השתתף בסכום הגון לרגל שמחת נישואי בתו שתחי' למז"ט

יה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנה מכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה וכו"ס

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קלה — בלתי מוגה

ניחום אבלים ע"י כ"ק אדמו"ר מתולדות צבי ספינקא שליט"א
בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

ע"פ אמו הרבנית הצ' ע"ה

יום ה' פרשת מטות מסעי תש"ע לפ"ק

אין אוהעל אויף שבת, ווייל דער עמרת צבי פלעגט פירן לאנגע 'שלוש סעודות', און דער ישמח משה האט נישט געוואלט אז מ'זאל עס זעהן, ווייל עס איז געווען צופיל מתנגדים אין אוהעל, און ער האט נישט געוואלט זיי זאלן זעהן אזא זאך ערב תשעה באב פארנאכטס.

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: דער בעלזער רב האט דאך געזאגט אז די תורות זענען תפילות (ולכן מותר לאמרם בערב תשעה באב אחר הצות).

רבינו: דאס 'שלוש סעודות' אין זידיטשויב איז געווען נאכמער פון 'תורות זענען תפילות', ער איז אויך געזיצן מיט די שיד, און דאס איז נאכמער.

הגה"צ אב"ד דקהילתינו וזמסב"ג שליט"א: דער ישמח משה האט דעמאלטס אויפגעהערט צו עסן מיט א גאפל.

רבינו: יא, ס'איז דא אזא מימרא – אבער כ'האב עס נישט געהערט פון מאמען ז"ל – אז דעמאלטס האט דער ישמח

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: דער ישמח משה איז אויך אוועק אין די טעג (כ"ה תמוז שנת תר"א), און רבי אלעזר ניסן איז נאך אים אין די טעג געזיצן שבעה.

דער עמרת צבי האט זיך באדאנקט פאר'ן ישמח משה אז ער האט אים אויסגעבעטן.¹

רבינו: ער איז געקומען צו פארן צו אים קיין אוהעל, ס'איז געווען דעמאלטס אין די ניין טעג, און מ'זאגט נאך, אז דער ישמח משה האט געמאכט דעמאלטס אין די ניין טעג לכבודו א פליישיגע סעודה.

דעמאלטס איז געווען תשעה באב מוצאי שבת, און דער ישמח משה האט אים נישט איינגעבעטן ער זאל בלייבן

1

ע' בתהלה למשה, כי פע"א נחלה הרה"ק מוידטשויב עד מאוד ל"ע והיה בסכנה עצומה, וגילו לו מן השמים ששלשה מצדיקי הדור מסרו נפשם עליו בתפילתם שיחזור לאיתנו ויתרפא, האחד היה מרן הישמח משה, הרה"ק מראפשיץ, והרה"ק מוסטרעליסק [ונס' דברים ערים] (מערבת זידיטשויב) מחליפו ברה"ק מאפטא, ונסע אליהם למסור להם ברכת תודה.

התודה והברכה לידידינו הרבני החשוב הנכבד והמפואר מוכתר בכל תואר

הרה"ח ר' יצחק משה פרענקל הי"ו

מנכבדי קהילתינו הק' בקרית יואל יע"א

אשר נדב חלק מהוצאות הגליון

לרגל שמחת אירוסיו בנו הבה"ח כמר יודא לייבוש ני"ו למז"ט

יד"ר שיזכה לראות ולרוות ממנו מכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה וכו"ס

סברא איז, אז יענעם שבת ערב תשעה באב איז דער עמרת צבי אוועק געפארן נישט ווייט פון אוהעל צו זיין דארט דעם שבת, און דער ייטב לב איז מיט געפארן מיט אים אויף שבת, דאס איז איין סברא.

די צווייטע סברא איז, דער ייטב לב איז געבוירן אין דראהביטש, און דראהביטש איז נישט ווייט פון זידיטשויב, דארט אין די געגנט איז דער עמרת צבי געווען דער רבי, במילא רופט ער אים אן רבינו. אין ייטב פנים ברענגט ער א תורה בשם זיין פאטער (הנה"ק רבי אלעזר ניסן ז"ל) בשם דעם עמרת צבי אויף 'ומותר האדם מן הבהמה אין', אז מ'קען זאגן 'אין'.⁵ דאס איז א ווארט פונעם עמרת צבי, און רבי אלעזר ניסן האט עס געהערט פונעם עמרת צבי, און אז דער עמרת צבי איז געווען דארט דער רבי איז ער דאך 'רבינו', דאס איז נאך א סברא פארוואס ער רופט אים אן 'רבינו'.

און נאכדעם איז א סברא אז ער איז 'רבינו' פונעם ספר עמרת צבי, ער האלט דאך אין איין ברענגען דעם ספר עמרת צבי, און ער שרייבט אזוי 'רבינו בעמרת צבי', אדער 'פירוש רבינו הק' בעמרת צבי', מ'זעהט ווי אזוי ער האט שמארק געקאכט אינעם ספר עמרת צבי, דאס איז גלוי, מ'קוקט אריין אין ייטב לב און אין ייטב פנים, זעהט

משה געמאכט א סעודה פאר'ן עמרת צבי, און דעמאלטס האט דער עמרת צבי אים געזאגט ער זאל נישט עסן מיט א גאפל, 'די עשר אצבעות זענען אקעגן די עשר ספירות, און זיי האבן מער קדושה ווי די כלי מתכות'.²

האדמו"ר מת"צ ספינקא: דאס איז גאר ביי די פיש?
רבינו: ניין, ביי די פלייש אויך, נישט קיין לעפל און נישט קיין גאפל, ווייל די עשר אצבעות האט מער קדושה.³
האדמו"ר מת"צ ספינקא: דער ייטב לב שרייבט 'רבינו' אויפן עמרת צבי.

רבינו: כ'האב שוין אסאך אריין געטראכט פון וואו קומט דאס 'רבינו',⁴ ס'איז דא עטליכע סברות אין דעם, איין

2

בס' דרכי הישר והטוב מובא מה שסיפר הרה"ק מליסקא שבעת שבקר הרה"ק מוידיתשויב אצל מרן הישמוח משה וישבו יחד בסעודה, נטל הישמוח משה מוזל לאכול בן, ושאלו הרה"ק מוידיתשויב בתמיחה: "אוהעלער רב, שטעקט דען נישט מער קדושה אין די עשר אצבעות, ווי אין דעם מתכות", ומאו הניח הישמוח משה את המוזל ואכל בידו.

ועי' בגמ' נדרים (דף מט:) שכמה תנאים ואמוראים אכלו דייסא באצבעותיהם דייקא, עיי"ש ובה"א מהרש"א, ועי' בפירוש רבינו חננאל במס' בבא מציעא (דף כה.) שדרך האמילה בכלי ולא בידים הנהיגו היוונים משום הוזהמא.

3

וכן הי' מנהג רבותינו ז"ל ולהבדיל"ה שליט"א, עי' זמירות דברי יואל בסדר ליל שב"ק.

4

לחיבת הקדוש נעתיק כאן מה שהשמיע רבינו שליט"א בענין זה באתרא קדישא מירון אחר אמירת לחיים בסעודת הילולת מרן הייטב לב זי"ע יום ג' פרשת תצא ו' אלול שנת תשס"ז לפ"ק:

5

"אנו עושים סעודת הילולא של ק"ו הייטב לב זי"ע פה אתרא קדישא מירון, באנו לכאן בצפיה להושיע בזכותה דהתנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, ומבקשים למצוא איזה קשר לרבי שמעון, דבאמת קשה לנו פשוטי עם בשר ודם למצוא קשר להתנא הקדוש רשב"י שמקומו גבוה רם וגשא בגן עדן העליון.

אולם מוצאתי פתח, דהנה ק"ו זללה"ה בייטב לב ובייטב פנים מרבה להביא דברי העמרת צבי, וממנהו לפעמים בתואר רבינו ולפעמים בתואר רבינו הקדוש, והגם שהיה תלמיד של ק"ו הישמוח משה זללה"ה, עם כל זה מוכח מסגנון לשונו שהחזיק עצמו גם לתלמידו של העמרת צבי. וידוע שהרה"ק העמרת צבי זללה"ה היה שר בית הוזהר והתייחס עצמו לתלמידו של התנא אלהי רשב"י, וכאשר שלח פעם אחת פתיקא למירון, חתם את שמו תלמידו צבי בן הינדא. ונמצא לפי זה דרבי שמעון בן יוחאי הוא רביה דרביה של הייטב לב, ומעתה יש לנו

איזה קשר קרובה לרשב"י באמצעות ק"ו הייטב לב זי"ע שהיה יותר קרוב לדורינו, וכאשר אנו מתקשרים לק"ו הייטב לב זי"ע והוא לרביה העמרת צבי, והעמרת צבי לרביה רבי שמעון בן יוחאי, יש לנו שביל קרוב וקשר קרוב להתנא הקדוש רבן שמעון בן יוחאי, ואם כן שמחה גדולה הוא לנו שיכולים אנו להיות בהילולת הייטב לב פה אתרא קדישא מירון, ועל ידי זה להתקשר להתנא אלהי נבג"מ, ויש לנו לצפות שהתנא רבי שמעון יעורר רחמים על בני ישראל".

עי' בייטב פנים (מאמר קדישין את מו) 'שמעתי מפי אבא מארי זללה"ה משמיה דרבינו הק' מהרצ"ה בעל המחבר ספר עמרת צבי לפרש הכתוב (קהל ג יט) ומותר האדם מן הבהמה אין', כי עיקר המותר שיש לאדם על הבהמה הוא בחינת אין, כלומר שאם האדם מתאחד וחושק לאיזה תאוה חפץ לעשותו, בידו לשבור טבעו ולומר אין וימנע מלעשותה, אבל בהמה מה שלבה חפץ ויכולה לעשותה היא עושית, ואין בידה להמנע שלא לעשותה, עבד ה"ק.

[ידוע ומפורסם מה שאמר בזה מרן רבינו ז"ל בעל דברי יואל פע"א בתוך דרשה בשב"ק בשנת תשכ"ה לפרש מאמר הכתוב (פ' שופטים) ואתה לא כן נתן לך ה' אלקיך, שהשי"ת נתן כח שיוכלו לומר להוציא"ר 'לא כן, ויוכלו להמנע מלידך אחר עצתו (נדפס בדברי יואל מהדורא החדשה לספר דברים חלק ב עמ' קל"ד)].

און קודם פלעגט ער איבער זאגן א ווארט בשם דעם זרע קודש, און האט אזוי געזאגט, 'ווען אונז האבן מיר אים געפרעגט האט ער אונז געענטפערט צוויי מענים, און דעם אמת'דיגן מען האט ער אונז קיינמאל נישט געזאגט, פארוואס זאגט מען נישט 'אין כאלוקינו' פאר'ן דאווענען, ס'איז דאך אזוי הייליג און אזוי גרויס, האט ער געענטפערט 'אז א איד וועט דאס זאגן פאר'ן דאווענען, וועט ער מיינען אז ער האט שוין געדאוונט, און נאכן איבער זאגן די ווערטער האט מען געזינגען 'אין כאלוקינו'.

רבינו: דער דברי חיים האט אויך געזינגען יעדן 'שלוש סעודות' אין כאלוקינו.

*

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: מ'דערציילט עפעס אז דער קדושת יו"ט איז געבליבן אין זידיטשויב צוויי שבתים.

רבינו: יא, כ'האב געהערט פון טאטן ז"ל אז דאס איז געווען ווען דער קדושת יו"ט איז נאך געווען רב אין טעמטש. דארט איז געווען א איד וואס איז געפארן קיין זידיטשויב, האט ער געזאגט פארן רב אז ער האט א וואגן און ער פארט קיין זידיטשויב, אז דער רב וויל נעמט ער אים מיט.

געווענליך איז דער קדושת יו"ט נאר געפארן קיין צאנז. אבער אז דער איד האט געזאגט אז ער נעמט אים אויף שבת קיין זידיטשויב, איז ער געפארן קיין זידיטשויב.

פרייטאג צונאכטס ביי שלום עליכם האט ער צוגעזען די עבודה פונעם זידיטשויבער רבי'ן (הרח"ק מהר"א זצוק"ל) און עס איז אים זייער געפאלן, און ער האט ביי זיך געטראכט אז עס וואלט גוט געווען ווען ער קען ווען בלייבן דא נאך א שבת, אבער ער ווייסט נישט וואס צו טוהן ווייל ער האט דאך געדארפט צוריק פארן מיט דעם איד וואס האט אים געברענגט, אבער דאך האט ער געהאט חשק צו בלייבן נאך א שבת.

ווען עס איז געקומען צום בענטשן האט ער געגעבן צו בענטשן פאר א צווייטן, און דער זידיטשויבער רבי זאגט פאר'ן קדושת יו"ט, "טעטשער רב איר בלייבט דאך דא נאך א שבת, וועט איר דא בענטשן דעם קומענדיגן שבת..." האט ער שוין געוואוסט אז ער דארף בלייבן נאך א וואך.

מען אז ער האלט אים אין איין צוברענגען, מ'קען זיין א תלמיד דורך א ספר אויך.

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: דאס האט מען שוין געהערט פון אנדערע צדיקים אויך, אז מ'קען זיין א תלמיד דורך א ספר אויך.

דער אמרי יוסף האט איבער געזאגט אז פון רבי אייזיק'ל זידיטשויבער האט ער געהערט - און דער שינאווער רב האט עס אויך פארציילט - אז דער עטרת צבי האט געזאגט דריי שעה תורה ביי 'שלוש סעודות', און דעמאלטס ווען ער האט געזאגט תורה פלעג דאך דער זינגער קלאפן יעדע שעה, און דעמאלטס האט עס נישט געקלינגען. האט דער שינאווער רב געזאגט 'א צדיק האט א שליטה אפילו אויף א דומם אויך'. און דער חידוש איז געווען נאכמער, אז ווען ער האט געענדיגט זאגן תורה האט דער זינגער משלים געווען די אלע קלינגען.

האט רבי אייזיק'ל געזאגט 'ער האט געזאגט תורה דריי שעה, און אונז האבן מיר גארנישט פארשטאנען, נאר מיר האבן געהאלטן אפן דאס מויל, אז די הבל פיו של צדיק זאל אין אונז אריינגיין, איך זאג נאר איין שעה און מ'האט צו דעם אויך נישט קיין געדולד, אפילו מ'פארשטייט יא.

רבינו: כ'האב געהערט אז ווען דער עטרת צבי האט געזאגט תורה, האט דער זינגער געקלינגען האט ער געגעבן א קלאפ און עב האט אויפגעהערט.

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: דער חידוש איז, אז דער דברי חיים האט געזאגט אז דעם ראפשיצער רב האט ער גערופן 'רב' ווייל ער האט אים נישט משיג געווען, און דעם עטרת צבי האט ער גערופן 'רבי' ווייל ער האט אים יא משיג געווען. און די גאנצע וועלט פארשטייט פונקט פארקערט, 'זרע קודש' קען מען יא פארשטיין, און 'עטרת צבי' איז זייער שווער.

רבינו: אבער וואס דער דברי חיים האט יא משיג געווען. און וואס דער דברי חיים האט נישט משיג געווען, דאס פארשטייט נישט די וועלט... דאס אליינס פארשטייט נישט די וועלט... קען מען דען ברענגען א ראיה פון די היינטיגע וועלט?!

האדמו"ר מתו"צ ספינקא: מ'זאגט אז דער דברי חיים פלעגט זינגען 'אין כאלוקינו' ערב יום הקדוש ביי די סעודה,

הקפדה אקעגן דעם, ער האט נישט גורם געווען מזאל שיקן א שליח – אין צאנו איז נישט געווען אזוי, דארט איז עס געווען א דבר פשוט אז מ'קען שיקן א שליח – דער קדושת יו"ט אליין שרייבט א בריוו פאר'ן ברודער (הנה"ק רבי משה יוסף מאהעל ז"ל) ער זאל איהם מזכיר זיין פורים ביים טיש – על כל פנים אין צאנו איז דאס נישט געווען א הקפדה, אבער אין זידיטשויב איז עס יא געווען א הקפדה.

ווען דער קדושת יו"ט איז אנגעקומען, האט ער בתוך הדברים געזאגט 'מרדכי האט געבעטן דער רבי זאל אים אינזון האבן, און האט געזאגט זיין נאמען, דער זידיטשויבער רבי האט זיך אנגערופן, 'אויף דעם בין איך געקומען אויף דעם עולם אז מאמ"ע (מרדכי) זאל איך אינזון האבן? אויב מאמ"ע וויל איך זאל אים אינזון האבן, זאל ער אליינס קומען, שפעטער ווען דער קדושת יו"ט איז ארויס געגאנגען, האבן אים די ארומיגע שוין געזאגט אז אין זידיטשויב איז דאס א גרויסע הקפדה, און ער איז זייער אויף א רכות'דיגן אופן אפגעקומען דא, ווייל ער האט געקענט א מענטש ארויס שיקן פון שטוב פאר אזא זאך.

האדמו"ר מת"צ ספינקא: אין צאנו טאקע איז אנדערש געווען, ס'איז יודע אז רבי הערצקעלע ראצפערטער פלעגט צוזאם נעמען קוויטלעך פון די גאנצע געגנט ווען ער איז געפארן קיין צאנו.

רבי אלי' ⁷ איז דאך געווען דער וואס האט אנגעפירט די שטוב, איז אמאל געווען דארטן א שווערע ווינטער, מ'האט נישט געברענגט גארנישט פאר די שטוב, איז געווען א רייכע אידענע וואס איז געקומען מיט א וואגן, און רבי אלי' האט געפרעגט אויב מ'זאל פון איהר נעמען, האט ער געזאגט יא, נאך צוויי דריי מאל ברענגען האט ער שוין געזאגט ניין, האט רבי אלי' געפרעגט 'פארוואס? קיינער קומט דאך נישט, און וואס וועט דא זיין?', האט ער אים געזאגט, אונז דארפן מיר נישט צו קיינעם אנקומען, פארוואס האט דער אויבערשטער אזוי געמאכט מ'זאל

זונטיג האט אים רבי אייזיק'ל זידיטשויבער געפרעגט צי ער האט פארשטאנען די תורה, האט ער געזאגט אז 'ניין', האט ער געפרעגט, פארוואס? האט ער געענטפערט 'אין לי עסק בנסתרות', האט ער געפרעגט 'עס איז דאך א חלק התורה', האט ער געזאגט 'קום, איך וועל לערנען מיט אייך', ער האט ארויסגענומען דעם ספר 'עץ חיים' און געלערנט מיט אים. כ'האב נישט געהערט צי ער האט געלערנט מיט איהם א גאנצע וואך, צי ס'איז נאר געווען איינמאל.

מ'האט געזאגט אז אין זידיטשויב איז געווען זייער א גרויסער כיבוד אז ער האט געלערנט מיט אים דעם 'עץ', דאס איז געווען א געוואלדיגע זאך.

האדמו"ר מת"צ ספינקא: ס'איז דא וואס האבן פארציילט, אז דער קדושת יו"ט האט געענטפערט צוויי תירוצים פאר רבי אייזיק'ל, איינס 'אין לי עסק בנסתרות', און 'דער רבי האט זייער גיך געזאגט'. איז דער פשט פון דעם אז ער פארשטייט יא, ווייל אויב ער פארשטייט נישט, וואס איז א חילוק צי ער האט געזאגט שנעל צי נישט, ⁶ נאר ער האט יא געקענט, נאר ער האט אזוי געזאגט, און א גאנצע וואך האט ער פאברענגט צוזאמען.

רבינו: יא, אזוי האט דער טאטע ז"ל דערציילט, ווייל ער האט אים דאך געהייסן בלייבן נאך א וואך.

כ'האב אויך געהערט פונעם טאטע ז"ל – כ'ווייס אבער נישט צי ער האט עס געזאגט אויף די נסיעה, צי ער איז געווען א צווייטן מאל אין זידיטשויב, אבער כ'האב דאס געהערט פונעם טאטע – אז עס איז געווען א איד אין מעטש וואס איז געווען א זידיטשויבער חסיד, און ווען ער האט געהערט אז דער רב (מרן הקדוש יו"ט) פארט קיין זידיטשויב, האט ער אים געבעטן מ'זאל אים מזכיר זיין ביים רבי'ן.

דער קדושת יו"ט האט דאך נישט געקענט דעם דרך אין זידיטשויב, דער זידיטשויבער רבי האט געהאט א גרויסער

⁷ ה"ה בנו של הרה"ק מזידיטשויב ז"ל אשר הוא היה בן משק ביתו, ואחר פטירת אביו ז"ל נתגלה בגדולתו בתורה ובקדושה שלא ידעו מזה בחיי אביו, ונשאר ממנו ספר זכרון אלי' והן הם דברות קודש שאמר בלהבות אש לפני החסידים כשמילא את מקום קדשו אחר פטירתו לתה"ח.

⁶ עי' בס' ליקוטי מהר"א על מדרש ילקוט שמעוני (חלק גביאים וכתובים) בסוף הספר מהדורא החדשה במכתב של הגה"צ רי"א אייכנשטיין ז"ל אב"ד קוויאשד מה ששמע בענין זה מפ"ק של מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל.

דער מאן קומען הערן תורה און א דרך אין עבודת השי"ת, אבער אויב ער קומט נישט דארף איך נישט נעמען ביי אים.

ואמר המקום ינהם וכו'

אונז געבן, דער אויבערשטער קען דאך אונז אליינס אויך געבן, נאר דער אויבערשטער האט אזוי געמאכט, כדי מ'זאל דורכדעם אויך קומען מקבל זיין פון אונז, און איך האב געמיינט אז נאך דריי מאל וואס זי וועט ברענגען וועט

ניחום אבלים ע"י הרה"ג ר' ברוך מאסקאוויטש שליט"א

רב דקהל יאמפאלע במאנסי יע"א

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א

מוצש"ק פרשת מטות מסעי תש"ע לפ"ק

רבינו: עמיצער האט מיר היינט נאכגעזאגט דאס ווארט 'פרשת קרח יפה נדרשת' [שהכוונה על משפחת שיין שהיו שם, שציערו את דישמח משה], אבער כ'האב עס נאך קיינמאל נישט געהערט.

און אין ייטב לב (פ' פנחס) שטייט טאקע אויפן פסוק נקמת בני ישראל אחר תאסף אל עמך, אז משה רבינו איז דער וואס נעמט זיך אן פאר כלל ישראל עד סוף כל הדורות, און אזוי מיינט ער אויס דעם פסוק.⁸

הרב מיאמפאלע: דער ישמח משה איז געווען אין אוהעל אסאך יארן?

רבינו: פון ס"ח (שנת תקס"ח), ער איז געקומען דארטן א יאר נאכ'ן חתם סופר (שכא אז ממאטערסדארף לפרעשבורג), און ער איז נפטר געווארן (בשנת ת"ר) א יאר נאכ'ן חתם סופר (שנפטר בשנת ת"ר), איז עטליכע אין דרייסיג יאר איז ער געווען דארטן.

ער איז נאך געקומען דארטן בחייו פונעם רבי'ן פון לובלין, דער רבי פון לובלין איז אוועק שנת תקע"ה, (והישמח משה בא לאוהעל בשנת תקס"ח).

רבינו שאל אודות מקום מרשבו בעיר מאנסי

ודיברו אודות קרבת משפחתו להרבנית ע"ה כי חותנתו הרה"ג ר' שלום מענדלאוויטש שליט"א רב דקהל האלויב במאנסי חתן הגה"צ מטאריטקאו ז"ל ה"ה הגה"צ ר' אלכסנדר אשר באב"ד ז"ל אב"ד טאריטקאו שהי' בזיוור' חתנו של הגה"ק רבי אהרן טייטלבוים ז"ל אבד"ק וואלאווע אבי הרבנית ע"ה

רבינו: כ'זוייס, ער איז דער עלטסטער קינד, די רעביצין איז א שינאווער אייניקל.

הרב מיאמפאלע: כ'האב היינט געזעהן א פלא פון א מעשה, אין ספר אלף כתב (אות תצ"א), ער ברענגט די מעשה פונעם מונקאטשער רב (הגה"ק בעל מנחת אלעזר ז"ל) וואס ער האט געהערט די מעשה פון א איד וואס איז געווען דארט ווען דער ישמח משה האט מספיד געווען רבי סענדרל קאמארנער, דער ישמח משה האט געהאט אין אוהעל א משפחה 'משפחת שיין' וואס האבן אים גע'רודפ'ט, און דער ישמח משה האט ממליץ געווען אויף זיי אין פרשת קרח 'פרשה זו יפה נדרשת' [יפה פי' שיין, שהם מבני קרח המחזיקים במחלוקת], איז ביי די לוייה פון רבי סענדרל קאמארנער האט ער געזאגט נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך, אז ווען דו גייסט ארויף אויף יענע וועלט זאלסטו זעהן נוקם צו זיין די נקמה פון מיינע שונאים. אזוי ווי דער ישמח משה האט דאס געזאגט האט דער נפטר געגעבן א ציטער - דער איד וואס האט דאס דערציילט האט דאס געזעהן - דער ישמח משה האט געזאגט מ'זאל מאכן א שווייג, ווייל ער האט מורא געהאט אז עס וועט אנקומען צו די מלוכה, און זיי וועלן נישט לאזן קובר זיין.

8

ו"ל בייטב לב (שם): ז"ל ביאור הדברים כי עיקר צדקתו של משה היה שהתפלל תמיד על בני ישראל ומסר נפשו עליהם (עי' וזהו פרשת ח' דף ס"ז ע"ב) תא חזי מה בין משה לשאר בני עלמא וכו' וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם ומסתמא גם עתה עומד ומתפלל תמיד על עם בני ישראל וכבר אמרו חז"ל אין עמידה אלא תפילה, וז"ש מה להלן בהר עומד" כ'לומר מתפלל וכוה הוא משמש אף כאן אחר וימת עודנו עומד ומתפלל וכוה משמש במרום... ובכן נבוא אל הביאור... נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים [גם אחר] תאסף אל עמך כי כל המוציא לישראל ועושה עמהם ריב ומדו'ן הוא בכלל מדיני"ם, ועל משה לנקום נקמתו מהם ופעולתו קיים לעד ולדורות, עיי"ש באריכות.

פארוואס פארשטייטו נישט? חז"ל זאגן דאך (ברכות סג.) אחורי ארי ולא אחורי אשה, און אז מ'האט פארטריבן די לייבן קען מען חז"ל גיין אחורי אשה, און ס'קומט נישט אויס אזוי גוט...

רבינו (בצחוק): אבער די גמרא זאגט דאך (ברכות סא.) אז א עם הארץ ווייט דאך נישט אחורי ארי ולא אחורי אשה (דאיתא התם בגמרא אמר רב נחמן, מנוח עם הארץ היה, שנאמר וילך מנוח אחרי אשתו וכו', אמר רבי יוחנן אחורי ארי ולא אחורי אשה).

הרב מיאמפאלע: ס'שטייט אין ספרים הקדושים אז דאס גייט ארויף אויף חודש אב און אלול, אב איז דער מזל פון ארי, און אלול איז מזל בתולה.

רבינו: דאס איז שוין א טייטש פון אגרא דכלה, און דער עם הארץ ווייט נישט דעם מאמר חז"ל אויך נישט.

ס'איז דא א מאמר חז"ל (פסחים מט:) עם הארץ אסור לאכול בשר, פארוואס טאר ער נישט עסן קיין פלייש?, האט א רב אינדערהיים ביי א מוסר דרשה געזאגט 'דו עם הארץ דו שיקסט דאך דיינע קינדער שטודירן, רוב פון די וואס גייען שטודירן ווערן דאך פארדארבן, נו, פארוואס שיקסטו?, נאר דו רעדסט דך איין, אז דיינ קינד וועט בלייבן ערליך, איז טייטש אז דו גייסט נאכן מיעוט און נישט נאכ'ן רוב, וועגן דעם טארסטו נישט עסן קיין פלייש, אזוי ווי די גמרא זאגט (חולין יא.) וליחוש שמא במקום נקב שחמ, נאר מ'גייט נאכ'ן רוב, אבער אז דו גייסט דאך נישט נאכ'ן רוב, וועגן דעם איז אסור לאכול בשר, אזוי האט א רב אמאל געזאגט אינדערהיים ביי א דרשה.

ס'איז א אינטערסאנטער מאמר חז"ל פארוואס עם הארץ אסור לאכול בשר, דער ישמח משה (פ' נח) זאגט אז עם האט צומוהן מיט דעם וואס ער קען נישט מתקן זיין די גלגולים.¹⁰

ואמר המקום ירחם וכו'

10

חז"ל הישמח משה (שם): וזה נראה טעם אמרם (פסחים דף מ"ט ע"ב) עם הארץ אסור לאכול בשר, דעם הארץ היינו כמשמנו שאינו עוסק רק בעבודת הארץ ובעסקי העולם ולא בעבודת ה', ואינו אוכל רק למלא בטנו ואינו ראוי לתקן נפש המגולגלת, ואם כן די לו במזון לקיום הגוף במה שתוצא הארץ, דכל עצמו של אכילת בשר לא הותר לנח רק על מנת לתקן, כנ"ל נכון בס"ד.

הרב מיאמפאלע: כ'האב געזעהן אין די ליקוטים אין ישמח משה אז עם איז דא תורות פונעם רבי'ן פון לובלין, אין ישמח משה אליינס איז אויך דא תורות פונעם רבי'ן פון לובלין?

רבינו: דער ישמח משה ברענגט דעם רבי'ן פון לובלין אין פרשת וירא, אז דער רבי פון לובלין האט אים געפרעגט פארוואס האט אברהם אבינו ביי די סעודה פון די מלאכים נישט געגעבן פאר זיי פיש, און ער האט אים געענטפערט 'קלסיה' און ער האט נאך עפעס מוסיף געווען אויף דעם.⁹

הרב מיאמפאלע: אין די ליקוטים (שבסוף ספר ישמח משה על ש"ס בשם "אבנת רובי") ווערט געברענגט 'שמעתי מהרבי ר' איציקל שיהיה' אז די תורה פון רבי ר' מעכעלע (הרח"ק הרבי ר' מיכל מולאטשוב דל) איז קלאר בלי ספק אזוי ווי די תורה אין גן עדן וואס איז ברור בלי ספק.

רבינו: יא, דעם רבי'ן פון לובלין האט מען גערופן 'רבי איציקל לאנצהוטער', בימיו האט מען אים אזוי גערופן.

*

הרב מיאמפאלע: אין אלף כתב - אין א שטיקל נעבן די פריערדיגן ענין - ברענגט ער דארט, אז א עם הארץ האט געפרעגט דעם צאנזער רב אז ער פארשטייט נישט וואס מ'זאגט 'על חמא שחטאנו לפניך בגילוי עריות' (שבגודל בורותו קרא אריות), וועמען שמערט אז מ'האט פארטריבן די לייבן אין גלות... האט אים דער צאנזער רב געזאגט,

9

חז"ל הישמח משה (שם): ויחזק חמאה וחלב וכן הבקר וגו' (בראשית יח ח). שאלני מורי הצדיק וק' מהר"י מלובלין זלה"ה מאי טעמא לא נזכר בתורה חק' בסעודת המלאכים דגים, וכן ויזבח יעקב בהר (בראשית לא נד), ובדברי רז"ל נזכר בשר ודגים. והשכתי לפי שעיקר הסעודה להעלות ניצוצות ולתקן גלגולים, והנה איתא בכתבי האר"י דרוב צדיקים מגולגלים בדגים, והיינו ודאי צדיקים כגונים, אבל הצדיקים הגדולים אין צריכין לשום תיקון, ואי בימי אברהם לא היו רק הצדיקים הגדולים הנזכרים בתורה, וקלסיה מאד, ואמר שמשום זה לא נזכר גם כן בסעודת שלמה דגים, לפי שאז היתה סיהרא במילואה (וזהו ח"א ע"ג ע"ב), ואיש תחת גפנו (מלכים א ה ח), היינו שהיו הכל נשמות חדשות, והבן זה ודפח"ה.

[ועיין מ"ש בזה בפרשת נח בפסוק (בראשית זכב) מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים (קידושין י"ג ע"א), מהאי טעמא, ובה מתורץ קושית מהרש"א ו"ל, עיין שם]

[ועי' מש"כ בזה במחזור דבר"י לחג הסוכות עמ' תרצ"ד].

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין פרשת לך לך תשע"א לפ"ק

וביותר מזה יש לומר שבאמת בת קול אחת היא היוצאת מהר חורב לעורר לבבות בני אדם לתשובה ותיקון המעשים, והיא מכרות ואומרת שובו בנים שובבים, וגם היא מתאוננת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, והוא נגד בני אדם הפתאים שאינם שמים על לבם להתעורר מן הבת קול הקורא לתשובה.

והנה מדברי הבעש"ט הקדוש נראה כי אותו בת קול היא רק הרהור לבד המתעורר בלב האדם לתשובה, אמנם הרה"ק מראפשיץ זללה"ה מגלה לנו ענין נפלא בזרע קודש (פ' ראה) דכיון שבת קול יוצאת בכל יום, מוכרח שיש צדיקים ששומעים את הקול, ויש לומר ששמיעתם הוא כדרך שהיה בשעת מתן תורה שנאמר (שמות כ יח) וכל העם רואים את הקולות, ודרשו חז"ל (מכילתא דרשב"י) שהיו רואים את הנשמע, עכ"ל. ומבואר מזה שהבת קול הוא גם נשמע ונראה בחוש אצל הצדיקים בכל יום ויום.

ומסתבר הדבר לומר, שהיות שהבת קול בא לעורר לתשובה, על כן רק בבני אדם ששייך בהם ענין של תשובה הם זוכים לשמוע הבת קול, או בחוש כדרך הצדיקים, או עכ"פ הרהורי תשובה המתעורר בלב האדם כדברי הבעש"ט, אמנם מלאכי מעלה שלא שייך בהם ענין חטא וענין תשובה, אינם זוכים לשמוע הבת קול. ובפרט שהבת קול יוצאת מהר חורב שהוא בעולם השפל, על כן מלאכי מעלה יושבי מרום אינם שומעים אותו.

ועל פי זה יש לפרש מה דאיתא במדרש (שמו"ר פכ"ח ס"א) ומשה עלה אל האלהים, באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקב"ה קלסטרין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישיין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו, ולכאורה צ"ב במה נסתמה בזה טענת המלאכים על מה שבקשו לעכב מתן תורה לישראל.

אמנם כתב השל"ה הקדוש (מסכת שבושת פרק תורה אה) לפרש מה דמבואר בגמרא (שבת פח) שקטרגו מלאכי השרת בשעת מתן תורה מה לילד אשה בינינו, היינו כיון שהאדם מוכשר לקבל טומאה ולחטוא איך נתתן לו התורה, ועל זה אמר לו הקב"ה למשה אחוז בכס"א כבודי והחזר להם תשובה,

ויאמר ה' אל אברהם לך מלאכך וממולדתך ומביתך **אביך אל הארץ אשר אראך**, איתא במדרש רבה (פלי"ט ס"א) רבי יצחק פתח (תהלים מה יא) שמעתי בת וראי והטי אזנך.

ב) ואעשך לגוי גדול, ובמדרש רבה (פלי"ט ס"א) אותה אומה שכתוב בה (דברים ד י) כי מי גוי גדול, אני מעמיד ממך. וכן הוא במדרש (במדבר פ"א ס"ב) אימתי עשה הקב"ה אברהם לגוי גדול, כשיצאו ישראל ממצרים ובאו לסיני וקבלו את התורה.

ג) ואגדלה שמך, פירש"י הריני מוסיף אות על שמך, שעד עכשיו שמך אברהם, מכאן ואילך אברהם.

ויתבאר על פי מאמר מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (הובא בתולדות יעקב יוסף פ' ויקרא) על המשנה (אבות פ"ו מ"ב) בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, ובזה"ק (נשא דף קס.) איתא, שהכרח יוצא ואומר (משלי א כב) עד מתי פתאים תאהבו פתי וגו', (ירמיה ג ט) שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם, ולכאורה ממה נפשך, אם אי אפשר שישמע אדם הכרוז הזה למה יוצא בת קול כלל, ואם אפשר שישמע מדוע באמת לא נשמע לשום אדם, וביאר כי מה שמגיע לאדם הרהורי תשובה בכל יום הוא מן הכרוז ההוא, ואם יטה אוזן לשמוע קול הקריאה אפשר לכל אדם שישמע והיינו במחשבה, אך אם הוא בר דעת להבין שזה המחשבה הוא קול הכרוז והבת קול יטה אזנו לשמוע בלימודים לעשות רצון קונו, אבל הפתי כשלא לו הרהורי תשובה מהכרוז נתעצב והולך לבית היין לומר תנו שכר למרי נפש ואינו שומע לקול הבת קול לשון אל בורא, עכ"ל.

והנה לכאורה נראה כסתירה בין המשנה לחזוהר, דבמשנה איתא שהבת קול יוצאת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, ובזה"ק אמרו שהבת קול מכריז שובו בנים שובבים, אמנם באמת אין כאן סתירה, דכתיב (תהלים סב) אחת דבר אלהים שתיים זו שמעתי, ואצל הקב"ה שייך כזה שדיבור אחד יתחלק לשני דברות, מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכול לשמוע. ולפי זה י"ל דבת קול אחת יוצא בכל יום ויום מהרב חורב, ואותו בת קול מתחלקת לשני קולות, ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, דבמתני' נקט קול אחד ובזה"ק נקט קול שני.

בזה על פי מה שכתבו בספרי קודש (עיי' עצי חיים לשבועות את א) כי בני ישראל במתן תורה זכו לזכר ולקדש איבריהם וגידיהם ופסקה זוהמתן, ועל ידי זה זכו להיות רואים את הנשמע. וכמו כן יש לומר באברהם אבינו שניתוסף לו אות ה' על שמו, דזה היה להורות שבארץ ישראל כאשר נתנו לו ה' איברים אלו ברשותו, נזדככו חוש הראיה וחוש השמיעה שלו להיות רואה את הנשמע, ועל כן זכה בארץ ישראל לשמוע ולראות את הבת קול היוצאת בכל יום לעורר לתשובה. ודבר זה הוריש לבניו אחריו בדורות העתידים שיזכו לשמוע בכל יום את הבת קול המעורר לתשובה.

ולזה איתא במדרש (שמו"ר פכ"ח ט"ב) ויקרא אליו ה' מן ההר לאמר, מן ההר, בזכות ההר אלו האבות. כי קריאת השי"ת היוצאת מהר חורב הוא בזכות אברהם אבינו שהגיע לבחינה זו לשמוע ולראות הבת קול, ובזכותו זכו בני ישראל במעמד הנבחר לראות את הנשמע. ונמצא שקבלת התורה שהיתה בשביל שקבלו בני ישראל על עצמם לשמוע הבת קול, היתה בזכות אברהם אבינו שזכה למדריגה זו בהיותו בארץ הקודש, ושם ניתוסף לו אות ה' על שמו.

וזו שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו ואעשך לגוי גדול, ורמז לו בזה מתן תורה כמבואר במדרש, כי אז זכו בניו להיות גוי גדול באיכות שזכו למדריגה גדולה להיות רואים את הנשמע, וכן רמז לו שבניו יהיו אותו גוי גדול וקדוש שיקבלו התורה, ואם תאמר הרי יתעורר טענת המלאכים דהאדם עלול לחטוא, לזה אמר ואגדלה שמך הריני מוסיף אות על שמך, שיזכה אברהם אבינו לראות את הנשמע, ובזכותו יזכו בניו אחריו לבחינה זו, וישמעו את הבת קול המעורר לתשובה, ועל כן נתנן להם התורה.

והנה אותו הבת קול יוצאת בכל יום דייקא מהר חורב, ללמדנו כי כל מי שעמדו רגליו על הר סיני ואמר נעשה ונשמע, וזכה אז לראות את הנשמע, וזכה לשמוע הבת קול היוצאת בכל יום מהר חורב, והרי כל נשמות בני ישראל שבכל הדורות עמדו בהר סיני, ולכן אנו זוכים לשמוע ולהתעורר על ידי הבת קול לתשובה.

והשי"ת יעזרנו שיהיה לנו הזכיה לשמוע ולהאזין ולהקשיב אל הבת קול, ולעשות פעולה הראויה בלב שהבת קול יעורר את לבנו הגוף והנשמה לעבוד את השי"ת ולהיות עבד נאמן לה' בלימוד התורה ועבודת הבורא בכל רמ"ח איברים וש"ס גידים, ויהיה לנו הזכיה לשמוע הבת קול שהשי"ת קורא את בני ישראל לתשובה, ועל ידי זה ישפר כל אחד המעשים וילכו בדרך התורה והיראה. והשי"ת יעזור שבזכות שעמדו רגלינו על הר סיני נזכה לשמוע ולהתעורר על ידי הבת קול ולזכות לתשובה שלימה ואמיתית, ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

כלומר תחזור ותאמר להמלאכים שאף אם יחטא האדם יש לו תקנה בתשובה, וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד (ויחזא פו), עכדה"ק. ובזה ביאר כ"ק מרן אאמו"ר זלה"ה בברך משה (פ' וריומה עמוד קצה) מה שאמרו ישראל (שמות כד ז) כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, כי בני ישראל קבלו עליהם שמירת התורה והמצוות וכל אשר דיבר ה' נעשה, ושמה תאמר הלא עלולים להכשל בחטא ופשע, על זה הוסיפו ואמרו ונשמע, פי' שישמעו ויטו אוזן לקול הבת קול היוצא בכל יום ויום מהר חורב, וישובו בתשובה אל השי"ת, עכ"ד.

ובזה יתבאר המדרש בשעה שעלה משה למרום לקבל התורה, בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, והם באו בטענה מה אנוש כי תזכרנו, והלא האדם מוכשר לקבל טומאה ולחטוא והאיך נתנן לו התורה, ואם תאמר שיש לו תקנה בתשובה, איך יתעורר לבו לתשובה, שהרי המלאכים לא ידעו מהבת קול המעורר לתשובה, לזה צר הקב"ה קלסתר פניו דומה לאברהם ואמר להם לא זה שירדתם ואכלתם בתוך ביתו, והוא על פי המבואר בתפארת שלמה (פ' יתרו) כי כל אלו שאכלו משולחנו של אברהם אבינו נתקדשו ונזדככו בקדושה גדולה ונשגבה, ע"ש. ומעתה יתכן לומר כי כל הבאים בצל קורתו של אברהם אבינו ואכלו מפתו נתעלו במדריגה גבוהה שזכו לשמוע הבת קול, וגם המלאכים אז בהיותם בביתו של אברהם אבינו בדמות אנשים זכו לשמוע הבת קול. וזה שאמר הקב"ה להמלאכים על מה שאמרו איך יתעוררו בני ישראל לתשובה, הלא זהו ירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו ובטח שמעתם הבת קול היוצאת מהר חורב ומעורר את לבבות בני אדם לתשובה, ובאופן זה יתעוררו בני ישראל לתשובה אמיתית, וראויים הם לקבל התורה.

אך יש לומר כי אברהם אבינו כל עוד שהיה בחרן בטומאת ארץ העמים, זכה רק לשמוע הבת קול, אמנם לאחר שעלה לארץ ישראל נתעלה ונתקדש שם בקדושה יתירה וזכה גם לראות הבת קול.

וזו שאמר לו הקב"ה לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארא"ך, רמז לו בזה כי בארץ ישראל אראה לך הבת קול, שיזכה לבחינת וכל העם רואים את הקולות. ולזה דרש במדרש שמעי בת וראי והטי אזנך, כי עד אז זכה רק לבחינת שמעי, ומעתה יזכה לבחינת וראי, לראות הבת קול.

ודבר זה נרמז באומרו ואעשך לגוי גדול, ופירש"י הריני מוסיף אות על שמך, כי שם בארץ ישראל כשהוסיפו לו אות ה' על שמו, אז זכה אברהם אבינו למדריגה זו, והוא על פי מה שכתב רש"י להלן בפסוק והיה תמים, שהיה אברהם חסר ה' איברים, ב' עינים ב' אזנים וראש הגויה, והוסיף לו הקב"ה אות על שמו, אברהם גימטריא רמ"ח כמנין איברים, ע"ש. והענין

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

הרבארי אשר יצחק אינדיג שליט"א
הרב איתמר טובי שווארץ שליט"א
ר חיים צבי כהנא נ"י
ר אייזיק ליפא מארקאוויטש נ"י
ר יואל (ברמ"א) מאשקאוויטש נ"י
ר ראובן פאלאטשעק נ"י
ר יודא פריעדמאן נ"י
ר דוד יואל כהן נ"י

הולדת הבנות

הרב יצחק שלום פריעדמאן שליט"א
ר יעקב יצחק אבערלאנדער נ"י
ר עמרם נתן פעלבערבוים נ"י

הכנס בניהם לעול התורה והמצוות

ר מאיר זאב פריעדמאן הי"ו
ר הערש אלימלך ווערצבערגער הי"ו
ר אהרן דוד רובין שטיין הי"ו
ר יונה גוט מאן הי"ו
ר יודל פריעדמאן הי"ו
ר יעקב יוקל (ברמ"א) הירש נ"י

מאנטרעאל

הולדת הבן עם הבת

ר יעקב שלמה פערענץ נ"י
חתן ר' קלמן ווייס נ"י

בארא פארק

הולדת הבנים

הרב בניצין כ"ץ שליט"א
אבד"ק דשימבי
ר אליעזר יואל ראזענבערג נ"י
ר נתנאל ווייס נ"י
ר יצחק מרדכי ניי שטאדט נ"י

נישואי צאצאיהם

משפחת הרה"ח אברהם דוד לאקס ע"ה
הרב נתן זעגלבוים שליט"א, אב"ד ווען
ר שלמה גראסבערג הי"ו

בני ברק

הולדת הבת

ר משה יעקב מאשקאוויטש הי"ו
ולאביו ר' יצחק מרדכי מאשקאוויטש הי"ו
קידושא רבא ביהמ"ד זוטשקא

אירוסין הבן

הרב משה מנחם כהנא שליט"א
רב ביהמ"ד אהל יתושע
לאיווסי בנו הב' יוסף מאיר הי"ו תלמיד ישיבתנו

נישואי הבת

ר ישראל ענגעל הי"ו
החתונה א"ה ביום רביעי הבעל"ט

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ר מנחם טייטלבוים נ"י
ר דוד אבערלענדער נ"י
ר יואל כבוד סרוגא נ"י
ר יצחק מרדכי ניי שטאדט נ"י
ר מענדל גרינפעלד נ"י

הולדת הבת

ר אהרן שמואל פישער נ"י

הכנס בניהם לעול התורה והמצוות

הרב נפתלי הירצקא צוויבעל שליט"א
ר יצחק אליקים שווארץ הי"ו
ר יעקב חיים מאשקאוויטש הי"ו
הרב אברהם חיים מוטשען שליט"א
ר שניאור זלמן שווארץ הי"ו

אייראפע

הולדת הבן

ר חיים אברהם בערנשטיין נ"י, לאנדאן
בן ר' פנחס בערנשטיין נ"י, אנטווערפן
חתן ר' אלחנן יונה ווקח נ"י, לאנדאן

הולדת הבן

ר נחום וויינבערגער הי"ו, לאנדאן
בן ר' יושע ווייבערגער הי"ו
חתן ר' בניצין פערענקל מנח"ה הי"ו

אירוסין צאצאיהם

ר יושע געלב שטיין נ"י, וויליאמסבורג	ר יחזקאל שרגא נ"י	ר עקיבא הערש קליין נ"י, קרית יואל
ר פנחס בראך נ"י, קרית יואל	הב"ח טובי נ"י	ר אהרן ווייס נ"י, מאנטרעאל
ר יצחק משה פערענקל נ"י, קרית יואל	הב"ח יודא לייבוש נ"י	ר צבי האלד נ"י, מאנסי
ר חיים אלכסנדר ראטינאו נ"י, קרית יואל	הב"ח אליעזר געציל דוב נ"י	ר מאיר דוד (ברמ"א) מאסרי נ"י, וויליאמסבורג
ר יאקוב יוסף ווייס נ"י, בארא פארק	הב"ח שבתי שעפסלי נ"י	ר נחום פישביין נ"י, בארא פארק

נישואי צאצאיהם

ר יונתן שטעטל נ"י, וויליאמסבורג	החתן זלמן לייבוש נ"י	ר שלום מאיר קעסטענבוים נ"י, בארא פארק
ר משה שווארץ נ"י, וויליאמסבורג	החתן זלמן לייבוש נ"י	ר בעריש חיים וויינבערגער נ"י, וויליאמסבורג
ר ישראל מנחם קלעפנער נ"י, וויליאמסבורג	החתן יושע נ"י	ר שמואל זאנוויל בלוצענשטיין נ"י, וויליאמסבורג
ר אליהו ראבן סאפא נ"י, וויליאמסבורג	החתן יעקב יואל נ"י	ר רפאל דוד הכהן ג'ברא נ"י, וויליאמסבורג
ר מרדכי משה אליעזר כ"ץ נ"י, קרית יואל	החתן בנימין יוסף נ"י	ר משה שרגא פאגעל נ"י, קרית יואל
ר זאב מענדלעוויטש נ"י, קרית יואל	החתן יעקב נ"י	ר משה אלימלך זאב זאבעל נ"י, קרית יואל
ר פנחס ארי' קרויס נ"י, קרית טאהש	החתן יואל נ"י	ר חיים הכהן ראלינצקי נ"י, קרית יואל
הרב אהרן מאשקאוויטש שליט"א, וויליאמסבורג	החתן שמואל יודא נ"י	משפחת ר' יצחק פארגעס ע"ה, קרית יואל
ר יושע ווינער נ"י, וויליאמסבורג	החתן חנני' יו"ט ליפא נ"י	ר יקותיאל (זלמן) יוסף גאלד נ"י, קרית יואל
ר חיים משה גראסבערג נ"י, וויליאמסבורג	החתן יושע צבי נ"י	ר בנימין צבי שטערן נ"י, קרית יואל
ר אלי' הלוי רייזמאן נ"י, קרית יואל	החתן משה ארי' הלוי נ"י	ר אברהם אפרים קאללער נ"י, בארא פארק
ר יחזקאל שרגא הכהן כהנא נ"י, קרית יואל	החתן יוסף ארי' הכהן נ"י	ר אליעזר לעוו נ"י, לאנדאן
ר יצחק פנחס פריינד נ"י, בארא פארק	החתן אברהם ישע'י רפאל נ"י	ר שלום קרויס נ"י, בארא פארק
הרב אלימלך צבי ארי' בערנשטיין שליט"א, מר"ץ בקהלית וויליאמסבורג	החתן מרדכי וויליאמסבורג	ר מנחם משה רעטעק נ"י, בארא פארק
הרב יוסף פריעדמאן הי"ו, וויליאמסבורג	החתן מנחם מענדל נ"י	הרב אהרן אליעזר דייטש הי"ו, בארא פארק

אדער קען מען שיקן דורך א פקעס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579